

# 10

## ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES I CÀRREGA FISCAL

### RESUM

L'anàlisi dels pressupostos autonòmics, insulars i municipals genera resultats que reflecteixen els diferents recursos públics anuals. Es pot observar una disminució important en el total d'ingressos no financers a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears en comparació amb el 2019 i, quant a les despeses, aquestes han estat afectades per la caiguda extraordinària del PIB el 2020 a causa de la situació sanitària al país. En canvi, en la inversió destaca l'estabilitat en termes de valor relatiu. Menorca és l'illa amb un menor grau d'inversió en infraestructures en termes comparatius.

D'altra banda, el deute públic autonòmic s'ha duplicat en els darrers deu anys, encara que el seu creixement se situa per sota de l'augment del conjunt de les comunitats autònomes.

El pressupost del sector públic instrumental s'aprova de manera anual. El 2020, el seu pressupost agregat representa una despesa de 921,8 milions d'euros, majoritàriament concentrat en entitats públiques empresarials. A més, el 2020, la comunitat autònoma presenta un augment del 2,9% en el deute acumulat. Aquest deute s'ha duplicat en els darrers deu anys.

Els pressupostos dels ajuntaments de les Illes Balears estan equilibrats; els ajuntaments de Palma i Calvià són els que acumulen més de la meitat de la despesa municipal de Mallorca. Només han disminuït els pressupostos a Lluçmajor i a Mallorca.

Finalment, l'anàlisi de la càrrega fiscal reflecteix que hi ha grans diferències entre les administracions de les diverses comunitats autònomes. En el cas de les Balears, l'any 2020 presenta un creixement significatiu en la pressió fiscal i una lleugera disminució en la càrrega fiscal.

## 10.1.

### INTRODUCCIÓ

Aquest apartat tracta sobre la despesa pública en els seus dos vessants: la despesa i els ingressos. Es tracta de conèixer quant, qui i en què es consumeixen els recursos destinats al funcionament del sector públic, i d'on venen.

L'apartat es divideix en els subapartats següents:

En primer lloc, s'analitzen els pressuposts de les diferents administracions: autonòmica (apartats 10.2 i 10.3), insular (10.4) i municipal (10.5), des de l'òptica econòmica de les despeses i els ingressos.

En segon lloc, s'analitza la recaptació tributària de l'Administració de l'Estat a les Balears (apartat 10.6).

En tercer lloc, a l'apartat 10.7 es presenta l'anàlisi de la càrrega fiscal desagregada per illes i municipis.

I, finalment, a l'apartat 10.8 s'analitza la despesa pública total en funció de la seva destinació, agrupada per polítiques de despesa.

## 10.2.

### L'ADMINISTRACIÓ AUTONÒMICA

En aquest subapartat s'analitzen els pressuposts generals consolidats de l'Administració autonòmica, que engloba l'Ad-

ministració general de la CAIB, l'Agència Tributària de les Illes Balears (ATIB) i el Servei de Salut de les Illes Balears (SSIB).

També s'analitza el pressupost de la resta del sector públic autonòmic, format pels ens de dret públic (consorcis i fundacions) i les societats públiques (entitats públiques empresarials i societats mercantils públiques) que no són objecte de consolidació.

#### 10.2.1. EL PRESSUPOST DE L'ADMINISTRACIÓ AUTONÒMICA

En aquest subapartat s'analitzen, en primer lloc, els ingressos i, a continuació, les despeses, desglossats tots dos per capítols segons la seva classificació econòmica.

##### 10.2.1.1. Els ingressos

El conjunt dels ingressos consolidats de caràcter no financer de l'Administració general de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per a l'exercici de 2020 es va elevar a 4.289,1 milions d'euros, que representen una disminució de gairebé 14 milions en relació amb l'exercici precedent (vegeu el quadre I-10.1).

En comparació amb l'exercici de 2019, els ingressos corrents s'han incrementat en un 1,1 % i destaca l'augment d'ingressos per impostos directes (IRPF i societats), amb una variació interanual del 7,6 %, enfront de la caiguda generalitzada de la resta dels ingressos corrents, especialment els corresponents als impostos indirectes, que presenten una disminució de 76,7 milions d'euros.

**QUADRE I-10.1. DISTRIBUCIÓ ECONÒMICA DEL PRESSUPOST CONSOLIDAT PER CAPÍTOLS D'INGRESSOS DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS (2018-2019)**

	Import (milers d'euros)		Variació		Valor relatiu	
	2019	2020	2020-2019	(%) 2020-19	2019	2020
<b>Total ingrès no financer</b>	<b>4.303.048,20</b>	<b>4.289.093,30</b>	<b>-13.954,90</b>	<b>-0,3</b>	<b>78,8</b>	<b>72,8</b>
Total operacions corrents	4.087.419,96	4.133.631,62	46.211,66	1,1	74,9	70,1
I. Imposts directes	1.557.890,00	1.676.403,40	118.513,40	7,6	28,5	28,4
II. Imposts indirectes	2.865.909,81	2.789.219,22	-76.690,59	-2,7	52,5	47,3
III. Taxes, prestació de serveis i altres ingressos	93.026,07	91.335,06	-1.691,01	-1,8	1,7	1,5
IV. Transferències corrents	-434.106,00	-427.553,18	6.552,82	-1,5	-8,0	-7,3
V. Ingressos patrimonials	4.700,08	4.227,13	-472,96	-10,1	0,1	0,1
<b>Total operacions de capital</b>	<b>215.628,24</b>	<b>155.461,68</b>	<b>-60.166,56</b>	<b>-27,9</b>	<b>4,0</b>	<b>2,6</b>
VI. Alienació d'inversions reals	5.500,00	200,00	-5.300,00	-96,4	0,1	0,0
VII. Transferències de capital	210.128,24	155.261,68	-54.866,56	-26,1	3,9	2,6
<b>Total operacions financeres</b>	<b>1.154.700,44</b>	<b>1.604.030,39</b>	<b>449.329,95</b>	<b>38,9</b>	<b>21,2</b>	<b>27,2</b>
VIII. Actius financers	34.855,01	40.630,56	5.775,55	16,6	0,6	0,7
IX. Passius financers	1.119.845,43	1.563.399,83	443.554,40	39,6	20,5	26,5
<b>Total ingrès</b>	<b>5.457.748,64</b>	<b>5.893.123,69</b>	<b>435.375,05</b>	<b>8,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>

Font: Govern de les Illes Balears, Conselleria d'Hisenda i Relacions Exteriors

Quant als ingressos per transferències corrents, que presenten valors absoluts negatius, cal aclarir que això és degut a causes metodològiques de la tècnica pressupostària. En aquest apartat es comptabilitzen els pagaments a compte del sistema de finançament autònom efectuat per l'Administració de l'Estat, que després són objecte de reaplicació i això causa aquesta anomalia, cosa que, com es pot observar, ja passa en exercicis precedents.

En el seu conjunt, en termes relatius s'observa que pel que fa als capítols són els ingressos corrents els de més importància en el finançament, ja que representen gairebé dos terços dels recursos generats (72,8%).

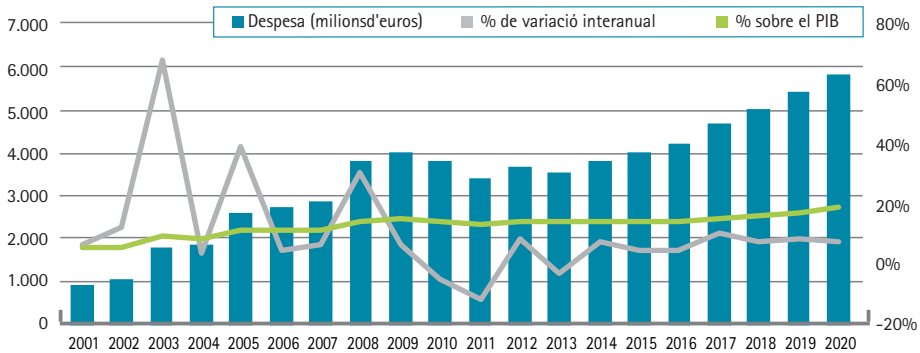
Això representa 6 punts menys que a l'exercici precedent i que obeeix sobretot a l'increment dels ingressos financers per endeutament nou, que creix un 26,5 % en relació amb l'exercici anterior.

#### 10.2.1.2. Les despeses

Al gràfic I-10.1 i al quadre IA-10.1 es presenta en valors absoluts l'evolució del pressupost de despeses de la CAIB corresponents als darrers vint anys, a fi d'observar l'evolució en el temps de la despesa autònoma i completar les dades absolutes amb una comparació anual del seu muntant en relació amb el PIB a preus corrents de cada exercici.

Gràfic I-10.1.

**Evolució del pressupost de la CAIB i percentatge de variació interanual (2001-2020)**



Font: Govern de les Illes Balears, Conselleria d'Hisenda i Relacions Exteriors, INE

S'inclouen en aquestes xifres totes les despeses, tant les no financeres com les financeres.

Clarament s'hi aprecia el caràcter expansiu de la despesa, el creixement de la qual, encara que irregular, es manté constant en els primers anys del segle xx, fins a arribar a la crisi financera entre els anys 2009 i 2013, en què es produeixen taxes negatives, amb l'excepció del 2012.

En aquesta segona dècada es produeix una estabilització de la despesa en taxes situades al voltant del 15 % del PIB, i en els darrers anys ja s'observa un retorn a taxes interanuals de més creixement.

El 2020, si bé l'increment en interanual es manté, es produeix un salt espectacular en termes de participació en el PIB, que gairebé arriba al 20 %. Això realment no obeeix a un creixement desproporcionat de la despesa, sinó a la caiguda extraordinària del PIB (-9,1 % a l'àmbit nacional avançat per l'INE) causada per la crisi sanitària i els

seus efectes de paralització de l'activitat econòmica.

Com en anys anteriors, els crèdits de l'estat de despeses de l'Administració autonòmica per al 2020 es presenten en els tres nivells d'agregació: orgànica (centres de cost), funcional per programes de despesa (que és objecte d'anàlisi en el quadre I.10.17) i econòmica, per capítols. La suma total de la despesa s'acosta als 6.000 milions d'euros (5.893 milions), gairebé un 8 % més que el 2019 (vegeu el quadre I-10.2).

Aquesta quantitat pot haver estat àmpliament superada si les mesures extraordinàries de superació del dèficit, que amb caràcter excepcional s'han autoritzat el 2020, superen les economies en la despesa estructural i la paralització en l'execució de projectes en marxa causades per les restriccions de mobilitat de la població i la consegüent paralització de l'economia; però això no es podrà saber fins que no es liquidin els pressupostos.

**QUADRE I-10.2. DISTRIBUCIÓ ECONÒMICA DEL PRESSUPOST CONSOLIDAT PER CAPÍTOLS DE DESPESA DE LA COMUNITAT A AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS (2019-2020)**

	Import (milers d'euros)		Variació		Valor relatiu	
	2019	2020	2019-2020	(%) 2019-20	2019	2020
<b>Total operacions corrents</b>	<b>3.822.146,7</b>	<b>3.819.802,6</b>	<b>-2.344,0</b>	<b>-0,1</b>	<b>70,6</b>	<b>64,8</b>
I. Despeses de personal	1.642.291,0	1.673.337,7	31.046,7	1,9	30,9	28,4
II. Compra de béns corrents i serveis	698.301,2	691.581,4	-6.719,8	-1,0	12,9	11,7
III. Despeses financeres	123.619,5	119.622,5	-3.996,9	-3,2	2,3	2,0
IV. Transferències corrents	1.335.764,8	1.313.341,9	-22.422,9	-1,7	24,1	22,3
V. Fons de contingències	22.170,3	21.919,2	-251,1	-1,1	0,4	0,4
<b>Total operacions de capital</b>	<b>611.917,1</b>	<b>564.031,4</b>	<b>-47.885,7</b>	<b>-7,8</b>	<b>11,0</b>	<b>9,6</b>
VI. Inversions reals	202.652,5	184.287,9	-18.364,6	-9,1	3,6	3,1
VII. Transferències de capital	409.264,6	379.743,5	-29.521,1	-7,2	7,4	6,4
<b>Total despesa no financera</b>	<b>4.434.063,8</b>	<b>4.383.834,0</b>	<b>-50.229,8</b>	<b>-1,1</b>	<b>81,6</b>	<b>74,4</b>
VIII. Actius financers	34.058,0	31.226,4	-2.831,7	-8,3	1,0	0,5
IX. Passius financers	989.626,9	1.478.063,3	488.436,5	49,4	17,4	25,1
<b>Total operacions financeres</b>	<b>1.023.684,9</b>	<b>1.509.289,7</b>	<b>485.604,8</b>	<b>47,4</b>	<b>18,4</b>	<b>25,6</b>
<b>Total despesa</b>	<b>5.457.748,6</b>	<b>5.893.123,7</b>	<b>435.375,1</b>	<b>8,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>

Font: Govern de les Illes Balears, Conselleria d'Hisenda i Relacions Exteriors

L'anàlisi per capítols del pressupost indica un estancament de la despesa corrent de funcionament en el qual tots els capítols presenten taxes negativa de variació interanual, excepte el capítol 1 (de despesa de personal). En canvi, les despeses de capital per finançar inversions (directes o indirectes a través d'altres administracions) cauen un 7,8 %. Així, el conjunt de la despesa no financera presenta un balanç interanual negatiu de l'1,1 % en un context de decreixement dels preus (IPC 2020 = -0,4%). Per tant, la caiguda interanual de la despesa no financera en valors constant es redueix al -0,7.

Pel que fa a la despesa financera, en reducció de l'endeutament, s'incrementa en

488 milions d'euros, fins a gairebé assolir els 1.500 milions d'euros i el 50 % de taxa anual de creixement. No obstant això, aquesta variació s'ha de veure en contrast amb la variació dels ingressos per nou endeutament. Així es constata que en conjunt es genera un endeutament net de 85 milions d'euros per al 2020, malgrat l'augment de la despesa en variació de passius financers, que s'ha d'interpretar en termes de venciments i de renegociació del deute.

### 10.2.1.3. Les inversions

Un capítol de la despesa que mereix una anàlisi diferenciada és el capítol VI dels pressupostos, en el qual s'imputen les in-

versions reals, atès que, a més de la seva classificació econòmica, funcional i orgànica, la despesa es presenta desagregat territorialment, per illes, en aplicació del que es preveu a la Llei de finances de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Tal com assenyala la memòria dels pressupostos generals de 2020 a efectes metodològics de la seva anàlisi: «El criteri que s'ha seguit per territorialitzar el capítol 6 és el de l'aplicació del codi territorial corresponent a l'àmbit territorial on es produeix la inversió» i que «una territorialització sota aquest criteri només permet territorialitzar la inversió realitzada en matèria d'infraestructures i no recull la inversió realitzada a través dels ens públics ni aquelles finançades a través d'instruments financers alternatius que permeten no concentrar el total de la despesa en un sol exercici tot i que aquesta s'hi executi». Pel que fa a la interpretació de les dades, es destaca que «malgrat que la despesa efectuada es realitzi en un lloc determinat, això no implica que els efectes es manifestin només en aquest lloc» cosa que justifica la seva agrupació en un codi 00 «Indeterminat», «ja sigui perquè a priori és impossible la determinació física del lloc on es produirà la inversió, ja sigui perquè, fins i tot sabent-ho, la territorialització conduiria a desvirtuar totalment les dades territorialitzades».

Tenint en compte aquestes prevencions metodològiques, en el quadre I-10.3 es plasma l'evolució de la inversió territorial per illes en els darrers sis anys, en què s'observa que es manté bastant estable en termes de valor relatiu. Les inversions interinsulars es mantén entorn del 31 %,

mentre que un 11,6% es destina a inversions a Palma, i el 25,6%, a les dutes a terme a la resta de l'illa de Mallorca.

Quant a les altres illes, les inversions a Menorca representen un 6%, la qual cosa en termes comparatius significa un baix grau d'inversió en infraestructures amb càrrec als fons autonòmics, especialment si es compara amb Eivissa, situació que es manté dels exercicis precedents amb un lleuger repunt el 2019, quan es va produir un increment que no ha tingut continuïtat el 2020.

Per part seva, les Pitiüses concentren una quarta part de la inversió, de la qual la major part (24,7%) es concentra a Eivissa, mentre que a Formentera la inversió finançada directament amb fons autonòmics es manté lleugerament per sota del milió i representa un 0,6% del total.

### 10.2.2. SECTOR PÚBLIC INSTRUMENTAL

El sector públic instrumental de la CAIB per al 2020 està format per nou fundacions, vuit consorcis, 18 entitats públiques empresarials i una societat mercantil. El seu pressupost s'aprova anualment pel Parlament en la Llei de pressupostos, encara que de manera separada, i no és objecte de consolidació.

El seu pressupost agregat per al 2020 representa en el seu conjunt una despesa de 921,8 milions d'euros.

D'aquests, bona part es concentra en les entitats públiques empresarials (697 milions), mentre que la resta es reparteix entre

els consorcis (119 milions), les fundacions (99,65 milions) i la societat Gestió d'Emergències de les Illes Balears SAU, amb 5,65 milions.

Pel que fa al seu finançament, el 62 % es finança amb transferències corrents i de capital de l'Administració, mentre que només el 18 % es finança amb taxes i preus públics (vegeu el quadre I-10.4).

## 10.3.

### EL DEUTE ACUMULAT

Les dades del Banc d'Espanya reflecteixen un deute acumulat de la comunitat autònoma (inclou tot el sector públic autònom) al tancament de l'exercici 2020 de 9.120 milions d'euros (257 més que el 2019), que representen un increment del 2,9 %.

Les xifres acumulades assenyalen que el deute públic autònom s'ha duplicat en els darrers deu anys, i, per contra, el seu creixement se situa per sota del creixement del conjunt de les comunitats autònomes, que l'han multiplicat per 2,4.

En relació amb el pressupost de l'Administració autònoma, el deute viu representa 1,55 vegades el pressupost anual de 2020.

En termes d'endeutament estructural, el deute públic autònom acumulat ha crescut fins a assolir el 30 % del PIB balear, enfront del 17 % que representava fa deu anys, al principi de la sèrie (vegeu el quadre I-10.5).

#### 10.3.1 ELS CONSELLS INSULARS

#### 10.3.2 ANÀLISI PRESSUPOSTÀRIA

Com en exercicis anteriors, el pressupost agregat dels tres consells insulars (no s'agrega el del Consell Insular de Formentera, atès que es pressuposta integrat en el de l'Ajuntament de Formentera i, per tant, és objecte d'anàlisi en l'apartat de la despesa municipal) es presenta anivellat tant en despeses com en ingressos, però representa un canvi de tendència significatiu en relació amb els exercicis precedents. Així, presenta una taxa negativa de variació en relació amb l'exercici precedent del 3,16 %, fet que representa una taxa de decreixement net del -2,76 % en valors constants, una vegada llevada la variació dels preus de l'exercici a la comunitat autònoma, on la taxa anual el 2020 va ser del -0,4 %. En valors absoluts s'allunya dels 700 milions d'euros (669,8 milions d'euros) i retrocedeix a xifres de fa un parell d'anys (vegeu el quadre I-10.6.).

En aquesta línia de caiguda dels ingressos pressupostaris, excepcionalment els ingressos tributaris presenten una taxa interanual de creixement entorn del 6 % (malgrat la disminució del 0,42 % dels impostos directes i de l'1,13 % de reducció dels ingressos per impostos indirectes, mentre que les taxes i els preus públics creixen en més del 14 %). Aquest augment resulta insuficient per cobrir la caiguda en el conjunt dels ingressos corrents a causa del significatiu decreixement d'ingressos per transferències corrents (ingressos que provenen d'altres administracions, principalment de l'autònoma).

**QUADRE I-10.3. TERRITORIALITZACIÓ DE LA INVERSIÓ A LES ILLES BALEARS (2015-2020)**

	Import (milers d'euros)						Variació			Valor relatiu						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2015/2020	2019/2020	(%) 15/20	(%) 19-20	2015	2016	2017	2018	2019	2020
00. Indeterminat	30.958,9	39.197,4	44.478,2	48.118,3	51.543,2	47.360,2	16.401,3	-4.183,1	53%	-8%	25,9%	31,5%	30,7%	32,6%	32,7%	31,6%
10. Mallorca (sense Palma)	30.058,5	30.974,0	38.629,9	37.647,8	37.520,5	38.347,2	8.288,8	826,7	28%	2%	25,1%	24,9%	26,6%	25,5%	23,8%	25,6%
11. Palma	16.408,8	14.908,7	17.580,6	16.977,8	18.515,0	17.340,0	931,2	-1.175,0	6%	-6%	13,7%	12,0%	12,1%	11,5%	11,8%	11,6%
20. Menorca	8.342,6	7.602,1	9.323,7	8.357,5	11.788,0	8.952,7	610,1	-2.835,3	7%	-24%	7,0%	6,1%	6,4%	5,7%	7,5%	6,0%
30. Eivissa	33.091,6	31.542,0	33.778,1	35.628,5	37.293,4	37.089,1	3.997,5	-204,3	12%	-1%	27,7%	25,3%	23,3%	24,2%	23,7%	24,7%
40. Formentera	685,8	343,1	1.283,2	795,1	731,5	928,2	242,4	196,7	35%	27%	0,6%	0,3%	0,9%	0,5%	0,5%	0,6%
<b>Total inversió</b>	<b>119.546,1</b>	<b>124.567,4</b>	<b>145.073,7</b>	<b>147.525,0</b>	<b>157.391,6</b>	<b>150.017,3</b>	<b>30.471,2</b>	<b>-7.374,2</b>	<b>0,25</b>	<b>-0,05</b>	<b>100,0%</b>	<b>100,0%</b>	<b>100,0%</b>	<b>100,0%</b>	<b>100,0%</b>	<b>100,0%</b>

Font: Govern de les Illes Balears, Conselleria d'Hisenda i Relacions Exteriors



QUADRE I-10.4. DISTRIBUCIÓ ECONÒMICA DEL PRESSUPOST DELS ENS PÚBLICS I SOCIETATS PÚBLIQUES A LES ILLES BALEARS PER CAPÍTOLS (2020)

	Entitats públiques empresarials		Fundacions		Consortis		Societats mercantils públiques		Total agregat	
	Milers d'euros	Valor relatiu (%)	Milers d'euros	Valor relatiu (%)	Milers d'euros	Valor relatiu (%)	Milers d'euros	Valor relatiu (%)	Milers d'euros	Valor relatiu (%)
<b>Ingressos</b>										
III. Taxes, preus públics i altres	98.437,3	14,1%	28.330,8	28,4%	40.323,8	33,8%	159,0	2,8%	167.250,9	18,1%
IV. Transferències corrents	147.943,0	21,2%	55.205,6	55,4%	18.192,0	15,2%	5.288,9	93,6%	226.629,5	24,6%
V. Ingressos patrimonials	5.207,9	0,7%	817,2	0,8%	891,8	0,7%	0,0	0,0%	6.916,9	0,8%
VI. Alienació d'inversions	1.000,0	0,1%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	1.000,0	0,1%
VII. Transferències de capital	311.474,2	44,7%	14.396,7	14,4%	18.334,9	15,4%	160,0	2,8%	344.365,7	37,4%
VIII. Actius financers	101.965,8	14,6%	899,1	0,9%	41.551,2	34,8%	43,2	0,8%	144.459,3	15,7%
IX. Passius financers	31.216,4	4,5%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	31.216,4	3,4%
<b>Total ingressos</b>	<b>697.244,5</b>	<b>100,0%</b>	<b>99.649,3</b>	<b>100,0%</b>	<b>119.293,7</b>	<b>100,0%</b>	<b>5.651,2</b>	<b>100,0%</b>	<b>921.838,7</b>	<b>100,0%</b>
<b>Despeses</b>										
I. Despeses de personal	83.246,2	11,9%	59.384,9	59,6%	5.039,8	4,2%	4.670,2	82,6%	152.341,1	16,5%
II. Despeses corrents	102.977,5	14,8%	23.097,5	23,2%	46.392,2	38,9%	821,0	14,5%	173.288,1	18,8%
III. Despeses financeres	17.681,6	2,5%	108,9	0,1%	1.146,7	1,0%	0,0	0,0%	18.937,2	2,1%
IV. Transferències corrents	14.134,5	2,0%	2.143,1	2,2%	229,2	0,2%	0,0	0,0%	16.506,9	1,8%
VI. Inversions reals	154.657,0	22,2%	10.753,1	10,8%	24.440,3	20,5%	160,0	2,8%	190.010,4	20,6%
VII. Transferències de capital	182.407,5	26,2%	2.729,4	2,7%	31.627,2	26,5%	0,0	0,0%	216.764,2	23,5%
VIII. Variació actius financers	52.257,2	7,5%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	52.257,2	5,7%
IX. Passius financers	89.882,9	12,9%	1.432,5	1,4%	10.418,3	8,7%	0,0	0,0%	101.733,7	11,0%
<b>Total despeses</b>	<b>697.244,5</b>	<b>100,0%</b>	<b>99.649,3</b>	<b>100,0%</b>	<b>119.293,7</b>	<b>100,0%</b>	<b>5.651,2</b>	<b>100,0%</b>	<b>921.838,7</b>	<b>100,0%</b>

Font: Govern de les Illes Balears, Conselleria d'Hisenda i Relacions Exteriors

QUADRE I-10.5. EVOLUCIÓ DEL DEUTE DE LES COMUNITATS AUTÒNOMES (PDE) (MILLIONS D'EUROS) (2010-2020)												
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
Andalusia	12.562	14.793	21.064	24.441	29.373	31.645	33.325	34.260	35.409	35.431	36.096	
Aragó	2.901	3.403	4.607	5.369	6.010	6.930	7.486	7.959	8.251	8.315	8.742	
Astúries	1.701	2.155	2.675	3.052	3.479	3.876	4.094	4.244	4.351	4.357	4.447	
<b>Balears (Illes)</b>	<b>4.458</b>	<b>4.774</b>	<b>6.130</b>	<b>6.884</b>	<b>7.798</b>	<b>8.330</b>	<b>8.572</b>	<b>8.802</b>	<b>8.706</b>	<b>8.863</b>	<b>9.120</b>	
Canàries (Illes)	3.298	3.718	4.687	5.281	6.034	6.669	6.939	7.044	6.808	6.613	6.412	
Cantàbria	992	1.293	2.032	2.178	2.428	2.677	2.890	3.033	3.171	3.188	3.344	
Castella-la Manxa	6.110	6.886	10.190	11.343	12.858	13.426	14.055	14.430	14.714	14.949	15.328	
Castella i Lleó	4.630	5.804	7.933	8.527	9.359	10.557	11.316	11.870	12.360	12.473	12.932	
Catalunya	35.616	44.095	52.355	58.179	64.466	72.675	75.118	77.740	78.732	79.060	79.119	
Extremadura	1.747	2.021	2.436	2.630	3.092	3.576	4.059	4.401	4.622	4.721	4.896	
Galícia	6.189	7.079	8.324	9.212	9.961	10.375	10.854	11.210	11.342	11.315	11.538	
La Rioja	726	900	1.045	1.143	1.296	1.436	1.487	1.570	1.591	1.608	1.653	
Madrid	14.323	16.255	20.906	22.863	25.414	28.686	30.418	32.783	33.270	33.469	34.604	
Múrcia	2.107	2.806	4.628	5.543	6.838	7.601	8.305	8.795	9.232	9.562	10.182	
Navarra	1.691	2.446	2.847	3.136	3.197	3.322	3.461	3.628	3.445	3.297	3.617	
País Basc	5.070	5.591	7.259	8.280	8.915	9.486	9.958	10.149	10.041	9.425	10.785	
Com. Valenciana	20.119	21.860	30.065	32.459	37.422	42.003	44.663	46.187	47.084	48.438	50.807	
<b>Total</b>	<b>124.239</b>	<b>145.879</b>	<b>189.183</b>	<b>210.520</b>	<b>237.941</b>	<b>263.269</b>	<b>277.001</b>	<b>288.105</b>	<b>293.128</b>	<b>295.083</b>	<b>303.622</b>	

Font: Banc d'Espanya

QUADRE I-10.6. PRESSUPOSTS CONSOLIDATS DELS CONSELLS INSULARS (EN EUROS) (2019-2020)

	Consell Insular de Mallorca			Consell Insular de Menorca			Consell Insular d'Eivissa		
	2019	2020	% var 20/19	2019	2020	% var 20/19	2019	2020	% var 20/19
<b>Ingressos</b>									
Operacions corrents	414.819.747,3	407.122.359,9	-1,9%	76.164.876,5	74.952.542,5	-1,6%	83.510.474,5	82.280.620,6	-1,5%
I. Imposts directes	14.376.930,2	14.160.010,0	-1,5%	1.221.894,2	1.359.862,4	11,3%	3.000.000,0	3.000.000,0	0,0%
II. Imposts indirectes	17.138.500,5	16.769.570,0	-2,2%	1.707.024,2	1.825.674,6	7,0%	3.336.790,0	3.336.790,0	0,0%
III. Taxes i altres ingressos	24.182.219,9	26.370.811,6	9,1%	3.120.128,6	3.144.798,9	0,8%	5.094.055,0	7.462.592,4	46,5%
IV. Transferències corrents	356.742.027,9	347.167.069,9	-2,7%	70.041.584,9	68.546.126,0	-2,1%	72.029.619,5	68.481.238,2	-4,9%
V. Ingressos patrimonials	2.380.068,8	2.654.898,4	11,5%	74.244,7	76.080,7	2,5%	50.010,0	0,0	-100,0%
Operacions de capital	70.893.294,8	74.643.225,2	5,3%	21.678.620,5	23.506.039,6	8,4%	24.598.885,6	7.307.782,7	-70,3%
VI. Alienació d'inversions reals	0,0	0,0	0,0%	0,0	0,0	0,0%	0,0	0,0	0,0%
VII. Transferències de capital	70.662.294,8	74.412.225,2	5,3%	21.403.620,5	21.331.039,6	-0,3%	24.148.885,6	6.857.782,7	-71,6%
VIII. Variació d'actius financers	231.000,0	231.000,0	0,0%	275.000,0	275.000,0	0,0%	250.000,0	250.000,0	0,0%
IX. Variació de passius financers	0,0	0,0	0,0%	0,0	1.900.000,0	0,0%	200.000,0	200.000,0	0,0%
<b>Total</b>	<b>485.713.042,1</b>	<b>481.765.585,0</b>	<b>-0,8%</b>	<b>97.843.497,1</b>	<b>98.458.582,1</b>	<b>0,6%</b>	<b>108.109.360,1</b>	<b>89.588.403,3</b>	<b>-17,1%</b>
<b>Despeses</b>									
Operacions corrents	357.754.601,4	376.496.504,4	5,2%	59.622.753,4	62.471.767,4	4,8%	75.306.803,9	76.157.906,5	1,1%
I. Remuneració de personal	145.598.507,0	155.318.109,5	6,7%	22.528.304,2	24.287.284,3	7,8%	35.005.758,2	35.143.001,9	0,4%
II. Compra de béns i serveis	160.788.099,1	168.305.322,5	4,7%	14.698.394,0	16.033.889,9	9,1%	22.952.265,8	23.365.815,9	1,8%
III. Interessos	765.161,8	1.024.660,1	33,9%	668.372,1	154.210,0	-76,9%	92.000,0	32.000,0	-65,2%
IV. Transferències corrents	48.602.833,5	49.848.412,4	2,6%	21.427.683,1	21.656.383,2	1,1%	17.003.939,0	16.633.515,9	-2,2%
V. Fons de contingència i imprevisits	2.000.000,0	2.000.000,0	0,0%	300.000,0	340.000,0	13,3%	252.840,8	983.572,9	289,0%
Operacions de capital	127.958.440,7	105.269.080,6	-17,7%	38.220.743,7	35.986.814,7	-5,8%	32.802.556,3	13.430.496,8	-59,1%
VI. Inversions reals	93.337.767,8	80.530.425,3	-13,7%	22.225.584,8	22.816.074,0	2,7%	22.224.368,3	5.194.301,2	-76,6%
VII. Transferències de capital	31.070.169,3	23.457.655,3	-24,5%	10.593.441,0	9.689.742,4	-8,5%	10.128.188,0	7.786.195,6	-23,1%
VIII. Variació d'actius financers	231.000,0	231.000,0	0,0%	275.000,0	275.000,0	0,0%	250.000,0	250.000,0	0,0%
IX. Variació de passius financers	3.319.503,6	1.050.000,0	-68,4%	5.126.717,9	3.205.998,3	-37,5%	200.000,0	200.000,0	0,0%
<b>Total</b>	<b>485.713.042,1</b>	<b>481.765.585,0</b>	<b>-0,8%</b>	<b>97.843.497,1</b>	<b>98.458.582,1</b>	<b>0,6%</b>	<b>108.109.360,1</b>	<b>89.588.403,32</b>	<b>-17,1%</b>

Font: Elaboració pròpia segons dades del Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques

En valors absoluts, es constata el progressiu desplaçament dels ingressos cap als ingressos corrents ja assenyalat en anys anteriors. Això és especialment a causa de la significativa reculada dels ingressos de capital (-10 %) motivat per la caiguda de les transferències de capital per al finançament d'inversions, que ha motivat la necessitat d'acudir a l'endeutament. Això no ocorria en exercicis precedents en el cas del Consell Insular de Menorca, mentre que el de Mallorca es manté en la seva política de no acudir a l'endeutament iniciada el passat exercici.

No obstant això, la variació més significativa en el pressupost conjunt (agregat) dels consells insulars, a més de la disminució dels ingressos per transferències corrents, se centra precisament en la disminució de les transferències de capital, amb una caiguda de l'11,7 %. Això fa que, en el seu conjunt, l'import total dels pressupostos de 2020 disminueixi en 21,9 milions d'euros en relació amb l'exercici anterior.

Si bé la disminució dels ingressos per transferències corrents afecta els tres consells insulars, la caiguda en els ingressos per transferències de capital d'altres administracions es dona només en el cas del Consell d'Eivissa, amb una caiguda de més de 17 milions d'euros, que representa una variació interanual del -71,6 %.

De fet, una anàlisi desagregada dels pressupostos insulars permet apreciar que mentre els consells de Mallorca i Menorca pràcticament repeteixen el total pressupostat (amb variacions interanuals inferiors a l'1 %), és el Consell d'Eivissa el que presenta un pressupost més restrictiu i

redueix les despeses i els ingressos en més de 18 milions, un -17,13 %.

Aquest canvi en la política de pressupost del Consell, d'Eivissa té la seva causa en el baix grau d'execució pressupostària en exercicis precedents, «inferior al 50 %», segons els seus responsables. Això ha portat a una profunda replanificació de les inversions finançades mitjançant transferències de capital del Govern i convenis amb altres administracions (de fet, no es preveu el conveni de carreteres ni el conveni de fons estatutaris) en un canvi d'orientació en pressupostar que ha portat a «revisar aquests compromisos per planificar correctament la nostra aportació a aquests i que sigui compatible amb les possibilitats del Consell», en paraules del seu president.

En el vessant de la despesa, la variació interanual del -3,16 % es distribueix de manera descompensada entre les despeses corrents i les despeses de capital, ja que, mentre les despeses corrents de funcionament de les institucions insulars creixen un 4,6 %, les despeses de capital presenten una important taxa de disminució en els tres consells, amb una caiguda generalitzada en les transferències de capital i una disminució significativa de les inversions directes a Mallorca (-13 milions d'euros) i Eivissa (-17 milions d'euros).

Entre les despeses corrents, malgrat el lleuger repunt en el cas del Consell Insular de Mallorca, l'única partida que disminueix és la destinada al pagament d'interessos. Això és coherent amb els baixos tipus d'interès vigents i la millora de les xifres d'endeutament de les institucions insulars

que any a any es manté en la senda del sanejament financer, millorant en la contenció del dèficit, i es van acostant a posicions pròximes a l'endeutament zero.

En canvi, les dotacions al fons de contingència i imprevistos augmenta a causa del creixement d'aquestes dotacions en el cas del Consell d'Eivissa, que triplica la dotació pressupostària per a aquest fi. D'altra banda, el capítol 4 de despeses en el còmput agregat dels tres consells, que reflecteix la dotació per fer front a les ajudes a famílies, especialment les ajudes amb finalitats socials, ja supera els 88 milions d'euros. Això representa un increment de l'1,27 % en relació amb l'exercici anterior. Malgrat tot, no es produeix de manera homogènia, perquè la seva anàlisi desagregada indica que el creixement es dona especialment en el cas del Consell Insular de Mallorca, mentre que el Consell Insular d'Eivissa disminueix la seva dotació en un 2,2 % i Menorca repeteix amb un lleuger increment de l'1 %, variacions que en valors absoluts no resulten significatives.

### 10.3.3 COMPTE FINANCER

El pressupost agregat dels consells insulars per al 2020, malgrat disminuir en valors absoluts, suposa un 2,2 % del producte interior brut a preus de mercat de les Illes Balears. Aquesta estimació està feta sobre la base de la taxa nacional de variació publicada per l'INE extrapolada a les dades regionals reajustades de la sèrie 2017-2019 de la comptabilitat regional d'Espanya, en absència del tradicional avançament de la comptabilitat regional que feia l'INE fins ara. A més, trenca la línia de creixement

relatiu dels exercicis precedents (2,4 %, 2,06 %, 1,94 % i 1,89 % de l'any 2019 al 2016).

Aquest creixement el 2020 té l'origen en la disminució interanual del PIB (-9,1 %) i no en un creixement de la despesa de les administracions insulars, que, de fet, es redueix lleugerament (-3,16 %).

La previsió d'ingressos no financers (ingressos corrents més ingressos no financers de capital) va disminuir en 23,8 milions d'euros, fins a superar els 667, la qual cosa representa un decrement del 3,4 % en relació amb l'exercici precedent. Al mateix temps, en el vessant de la despesa, el conjunt de les despeses corrents i les despeses en inversió, tant directa (capítol 6) com indirecta (capítol 7), es va elevar a 664,6 milions d'euros; és a dir, una disminució de sis dècimes de punt en relació amb l'exercici precedent.

La consignació per a despeses destinades a la variació d'actius i passius financers va ser de 5,2 milions d'euros en el seu conjunt, amb una reducció de 4,2 en relació amb l'exercici precedent (desaccelerant lleugerament la línia de sanejament financer d'anys anteriors). A aquests, hi caldria afegir la càrrega financera per interessos consignada en el capítol 3 de despeses (1,2 milions d'euros). Per tant, la càrrega financera real suportada l'exercici 2020 és de 6,2 milions d'euros (10,9, 16,0 i 26,8 milions d'euros els anys 2019, 2018 i 2017, respectivament) i se situa per sota de l'1 % del total del pressupost de despeses i descendeix enfront de l'any anterior en un punt percentual, fins a situar-se en el 0,9 dels ingressos corrents.

L'estalvi per operacions corrents (ingressos corrents menys despeses corrents) va assolir els 49 milions d'euros enfront dels 81,8 el 2019 i 54,2 el 2018.

El dèficit per operacions no financeres de capital (ingressos no financers de capital menys inversions directes i indirectes per la via de la transferència de capital) es va elevar als 46,8 milions d'euros. Això representa una disminució significativa respecte als 73,4 de l'exercici precedent, més a causa de la disminució de la inversió que a la dels ingressos de capital, per la qual cosa es redueix el desplaçament de recursos corrents per al finançament d'inversions.

La despesa pressupostada per operacions no financeres de capital (inversions totals) ascendeix a 149,5 (40,5 milions d'euros menys que l'any anterior) i retrocedeix fins a situar-se per sota d'una quarta part del total del pressupost de despeses i representa un 0,5 sobre el PIB de les Balears per a l'exercici 2020, una dècima de punt menys que l'any anterior.

En termes de capacitat o necessitat de finançament (despeses d'inversió menys estalvi corrent) en el pressupost agregat de les administracions insulars per a 2020, presenta una necessitat de finançament de 100,3 milions d'euros (7,9 menys que en 2019) i es manté en el 0,3 % del PIB.

Els ingressos procedents d'altres administracions (transferències de capital), xifrats en 102,6 milions d'euros, són suficients per fer front a aquesta necessitat de finançament, per la qual cosa no s'ha fet necessari acudir a noves fonts alienes de finançament addicionals (deute net) per cobrir-la.

L'exercici 2020 no hi va haver endeutament net, en la línia dels exercicis precedents, ja que es van destinar més recursos a la cancel·lació de passius financers que els recursos obtinguts per aquest concepte. Així i tot, el ritme de reducció de l'endeutament ha augmentat significativament en relació amb anys anteriors, en què no hi va haver endeutament brut. En aquest context, el 2020 només es van destinar 4,4 milions d'euros a la cancel·lació de deute d'exercicis anteriors (enfront dels 8,6 de 2019), una quantia que se situa per sota de l'1 % del total del pressupost de despeses, mentre que la variació d'actius financers es manté en situació d'equilibri entre ingressos i despeses.

La ràtio d'estalvi net (estalvi corrent menys endeutament net/despeses no financeres de capital) se situa en el 0,3, una posició intermèdia entre el 0,4 de 2019 i el 0,2 de 2018. Es frena així aquesta línia ascendent, encara que es manté en valors positius a conseqüència de l'absència d'endeutament net dels darrers anys en el context del compliment dels objectius d'estabilitat, regles de despesa i dèficit zero (o excepcional sobre la base d'indicadors).

## 10.4

### AJUNTAMENTS

#### 10.4.1 ANÀLISI PRESSUPOSTÀRIA MUNICIPAL

Per a l'exercici de 2020, els pressupostos dels ajuntaments de les Illes Balears en el seu conjunt —encara que no tots estan

anivellats entre ingressos i despeses— sí que resulten equilibrats, ja que els ingressos superen en gairebé 12 milions d'euros la suma total de les despeses dels ajuntaments. Es respecta així el principi de no dèficit en el pressupost inicial. En qualsevol cas, la diferència entre ingressos i despeses es manté, com l'exercici anterior, per sota de l'1 % de la suma total dels ingressos, amb diferències no significatives entre els ingressos i les despeses pressupostades (vegeu els quadres I-10.7 i I-10.8.).

La quantia total dels ingressos per a l'exercici de 2020 es va elevar a 1.422 milions d'euros i la taxa de creixement en relació amb l'exercici anterior és del 3,7 %. Hi ha un entorn de preus a la baixa, amb una taxa de variació negativa de l'IPC del -0,4 %, cosa que indica un creixement superior als quatre punts percentuals a preus constants.

En valors agregats, el 2020 els municipis presenten un superàvit inicial no financer de 34,8 milions d'euros, mantenint la tendència decreixent dels darrers anys enfront dels 70,8 milions d'euros el 2017. Al mateix temps, el superàvit sense càrrega financera per interessos s'eleva a 46,5 milions d'euros, encara que també en decreixement en relació amb els exercicis anteriors, i se situa en el 3,3 del total d'ingressos (menys que el creixement interanual).

Pel que fa a les despeses, cal destacar l'elevat creixement relatiu interanual del capítol 1, de despeses de personal, en gairebé 45 milions d'euros (+9 %). D'altra banda, les despeses no financeres les dotacions per a fons de contingències i imprevistos i les transferències de capital presenten ta-

xes negatives de variació interanual.

A nivell de detall, només els ajuntaments de Palma (444) i Calvià (103) superen els 100 milions d'euros de despeses. D'aquesta manera, entre tots dos acumulen més de la meitat de la despesa municipal de l'illa de Mallorca, encara que es mantenen per sota del 40 % del pressupost dels municipis de les Balears, com en exercicis anteriors.

Només Lluçmajor, a Mallorca (-9 %), i Formentera, a les Pitiüses (-0,3 %), van disminuir la quantia total dels seus pressupostos.

L'Ajuntament de Palma, amb un pressupost de 444 milions, presenta un increment interanual de despeses superior a la mitjana del 4,8 %. No obstant això, es queda per sota de la taxa interanual de creixement de Calvià, que va ser del 7 %.

A l'àmbit insular, els pressupostos municipals van créixer un 4,09 % a Mallorca, un 4,42 % a Menorca i un 5,77 % a les Pitiüses.

#### 10.4.2 COMPTE FINANCER

El conjunt dels ajuntaments de les Balears el 2020 va disposar d'una consignació inicial per cobrir les seves despeses de 1.409 milions d'euros, equivalent al 4,7 % del PIB balear, gairebé tres dècimes de punt percentual més que en l'exercici precedent.

Els ingressos no financers (ingressos corrents més ingressos de capital no financers) es van situar en els 1.404,6 milions

d'euros, amb un increment de 41,7 milions d'euros. Això representa un creixement del 3 % en relació amb l'exercici precedent. D'altra banda, les despeses no finance-

res (despeses corrents més despeses per operacions de capital no financeres) van ascendir a 1.369,7 milions d'euros, 69,3 més que el 2019 (un 5,3 % d'increment).

**QUADRE I-10.7. DISTRIBUCIÓ ECONÒMICA DELS PRESSUPOSTS INICIALS DELS AJUNTAMENTS DE LES ILLES BALEARS (EUROS) (2019-2020)**

	2019	2020	% de var. 19-20
<b>Ingressos</b>			
Operacions corrents	1.318.040.318,1	1.352.801.214,3	2,6%
I. Imposts directes	602.088.803,8	614.084.692,2	2,0%
II. Imposts indirectes	55.223.728,4	63.084.913,5	14,2%
III. Taxes i altres ingressos	318.871.098,0	327.319.174,3	2,6%
IV. Transferències corrents	306.657.395,8	312.480.951,0	1,9%
V. Ingressos patrimonials	35.199.292,0	35.831.483,3	1,8%
Operacions de capital	52.820.833,5	68.863.906,8	30,4%
VI. Alienació d'inversions reals	866.690,0	1.644.509,3	89,7%
VII. Transferències de capital	44.057.952,5	50.123.705,2	13,8%
VIII. Variació d'actius financers	4.209.071,0	4.608.050,0	9,5%
IX. Variació de passius financers	3.687.120,0	12.487.642,3	238,7%
<b>Total</b>	<b>1.370.861.151,6</b>	<b>1.421.665.121,1</b>	<b>3,7%</b>
<b>Despeses</b>			
Operacions corrents	1.160.741.659,8	1.218.524.038,6	5,0%
I. Remuneració de personal	494.660.813,4	539.082.372,4	9,0%
II. Béns corrents i serveis	497.442.009,7	513.935.170,2	3,3%
III. Interessos	13.118.831,7	11.610.763,0	-11,5%
IV. Transferències corrents	144.869.791,2	146.567.966,5	1,2%
V. Fons de contingència i imprevists	10.650.213,8	7.327.766,4	-31,2%
Operacions de capital	191.150.914,6	191.260.666,2	0,1%
VI. Inversions reals	125.234.207,3	141.129.299,1	12,7%
VII. Transferències de capital	14.835.796,3	10.055.182,5	-32,2%
VIII. Variació d'actius financers	2.159.171,0	2.298.150,0	6,4%
IX. Variació de passius financers	48.921.740,0	37.778.034,6	-22,8%
<b>Total</b>	<b>1.351.892.574,3</b>	<b>1.409.784.704,8</b>	<b>4,3%</b>

Font: Elaboració pròpia segons dades del Ministeri d'Hisenda i els portals municipals de transparència



**QUADRE I-10.8. PRESSUPOSTS INICIALS DE DESPESES DELS AJUNTAMENTS DE LES ILLES BALEARS (EUROS) (2019-2020)**

	2019	2020	% var. 20-19
Alcúdia	28.767.569,0	29.039.865,3	0,9%
Calvià	96.117.252,1	102.845.603,8	7,0%
Inca	27.311.818,2	28.288.602,9	3,6%
Llucmajor	42.823.401,0	38.972.634,6	-9,0%
Manacor	40.484.854,1	42.734.596,1	5,6%
Marratxí	31.416.000,0	34.489.250,0	9,8%
Palma	423.762.212,0	444.242.429,0	4,8%
Pollença	20.300.844,1	23.144.364,7	14,0%
Santanyí	20.945.000,0	24.600.000,0	17,5%
Sóller	14.917.232,8	17.024.193,9	14,1%
La resta	273.935.169,4	333.690.619,4	21,8%
<b>Mallorca</b>	<b>1.020.781.352,6</b>	<b>1.062.494.953,8</b>	<b>4,1%</b>
Ciutadella	35.069.982,2	35.484.593,8	1,2%
Maó	36.870.376,0	38.715.780,0	5,0%
La resta	52.608.665,7	54.604.529,0	3,8%
<b>Menorca</b>	<b>124.549.023,9</b>	<b>128.804.902,8</b>	<b>3,4%</b>
Eivissa	62.467.549,0	69.217.540,0	10,8%
Santa Eulària des Riu	40.108.000,0	41.270.000,0	2,9%
Sant Josep	35.353.785,8	37.835.223,0	7,0%
Formentera	30.150.001,0	30.060.000,0	-0,3%
La resta	38.482.862,0	40.102.085,2	4,2%
<b>Eivissa-Formentera</b>	<b>206.562.197,8</b>	<b>218.484.848,2</b>	<b>5,8%</b>
<b>Total</b>	<b>1.351.892.574,3</b>	<b>1.409.784.704,8</b>	<b>4,3%</b>

Font: Elaboració pròpia segons dades del Ministeri d'Hisenda i portal de transparència municipal

El total de la despesa financera per variació d'actius i passius financers es va pressupostar en 40,1 milions d'euros (en clara reculada en relació amb els 83,7 del 2017). Aquesta disminució en relació amb els anys anteriors es dona en la variació de passius financers (amortització de deute) i la seva variació anual és del -22,8%. Aquest fet és raonable a mesura que el deute municipal acumulat va decreixent

per les limitacions imposades, mentre que la variació dels actius financers per la concessió de bestretes i préstecs es manté en la meitat dels ingressos per aquest concepte. Encara que incrementa la despesa en un 6,4%, es tracta d'una variació interanual no significativa en valors absoluts,

L'estalvi en operacions corrents (diferència entre els ingressos i les despeses corrents)

va ascendir a 134,3 milions d'euros, en la tendència decreixent d'exercicis anteriors (són 23 milions menys que el 2019). En canvi, el dèficit per operacions de capital no financeres es va mantenir en xifres semblants a l'exercici precedent, en 99,4 milions, molt per sota de l'estalvi en operacions corrents.

Igual que en exercicis precedents, el pressupost de 2020 presenta una situació de dèficit de caixa no financer (l'estalvi financer corrent, 134,3 milions d'euros, supera folgadoament, igual que en l'exercici anterior, el dèficit de les operacions de capital no financeres: 99,4 milions d'euros). Per tant, va quedar fixat en 34,9 milions d'euros, superàvit del qual caldria deduir la variació neta de les operacions financeres, que va ser de -23 milions d'euros, que curiosament coincideix amb la disminució interanual de l'estalvi en operacions corrents.

La despesa en operacions no financeres de capital va ascendir a 151 milions d'euros per l'increment de les inversions en 11 milions. Així es va trencar la tendència dels tres exercicis anteriors, que van acumular una disminució de 100 milions d'euros, i es torna a situar al mig punt percentual del PIB balear (més per la disminució del PIB el 2020 que per l'increment de la despesa en inversions).

En termes de necessitat de finançament, el conjunt de les corporacions municipals registren un dèficit de finançament (estalvi corrent menys despeses no financeres de capital) de 17 milions d'euros (enfrent del romanent de 20 milions d'euros de l'exercici precedent), fet que representa poc més de mitja dècima de punt del PIB balear.

L'increment de l'endeutament brut (emissió de deute o subscripció creditícia bruta) per al conjunt dels ajuntaments es va incrementar per primera vegada en els darrers exercicis, triplicant-se en relació amb l'exercici precedent, encara que no aconsegueix l'1 % dels ingressos. En valors absoluts, la seva quantia de 12,5 milions d'euros resulta insuficient per fer front als 37,8 que es van destinar a l'amortització de deute d'exercicis anteriors. Per tant, l'endeutament municipal es manté en la senda del decreixement i presenta un important grau de sanejament financer, amb saldo anual net d'endeutament negatiu entorn als 25 milions euros.

La ràtio d'estalvi net (estalvi corrent menys endeutament net/despeses no financeres de capital) es manté per sobre del 100 %, amb un creixement de dos punts en relació amb l'any anterior fins a assolir el 111 %.

La càrrega financera del deute públic municipal balear (anualitat per amortització més interessos) en els pressupostos de 2020 va representar per al conjunt dels ajuntaments 37,8 milions d'euros, en clara tendència decreixent com en els exercicis anteriors, cosa que és el normal en un entorn de tipus molt baixos i de disminució del deute net.

### 10.4.3. AJUNTAMENT DE PALMA

Per a l'exercici de 2020, el pressupost consolidat de l'Ajuntament de Palma i els seus organismes autònoms es va presentar anivellat i equilibrat tant en ingressos com en despeses, assolint la xifra total de 444 milions d'euros. D'aquests, 437 correspo-

nen a la mateixa corporació, i la resta, als organismes municipals que conformen el perímetre de la consolidació un cop eliminades les transferències internes de la corporació cap a aquestes per evitar duplicitats (Vegeu el quadre IA-10.2.).

En valors constants, la variació interanual del pressupost, tant en ingressos com en despeses, en un entorn de variació negativa de l'IPC (4,8 de creixement pressupostari en un context de variació de preus del -0,4 % de l'índex general a les Balears) es recupera el ritme de creixement d'exercicis anteriors. Aquest increment en valors absoluts suposa un augment de 20,5 milions d'euros, dels quals gairebé la meitat es destinen a augmentar les inversions i es finança acudint a l'endeutament.

En concret, segons consta a l'informe economicofinancer que acompanya el pressupost, la destinació d'aquest endeutament són principalment les inversions en el projecte EDUSI, els pressupostos participatius i l'eix cívic del carrer Nuredunna.

Com en exercicis anteriors, l'augment pressupostari es dona tant en el conjunt dels organismes autònoms com en el pressupost propi de la corporació.

Si es consolidessin, a més, les empreses públiques, el pressupost s'elevaria substancialment. No obstant això, en aquest cas els estats pressupostaris no serien comparables, per la qual cosa a efectes metodològics, i malgrat la seva rellevància, es prescindeix del sector privat municipal.

En relació amb els ingressos, el creixement es reparteix entre l'endeutament

nou ja esmentat, que representa dues cinquenes parts de l'increment. Dues cinquenes més corresponen a l'augment dels ingressos tributaris (tot i que es preveu una disminució de l'impost sobre l'increment del valor dels terrenys «plusvàlua» del 7 %, sobre la base de dades de 2019). El terç restant correspon als majors ingressos per transferències corrents, entre les quals cal destacar l'increment dels ingressos procedents de l'Administració autonòmica destinats a convenis de serveis socials. Finalment, els ingressos patrimonials i els de transferències de capital presenten variacions poc significatives en valors absoluts.

En el costat de les despeses, el creixement en 9,4 milions de les inversions reals ja esmentat els permet superar els 50 milions d'euros, juntament amb l'increment en les despeses de personal en 12,2 milions d'euros (increment que preveu, a més de l'increment retributiu del Reial decret llei 24/2018, de 21 de desembre, l'augment d'hores extres per a seguretat ciutadana i l'increment de plantilles). A més, entre els capítols que més creixen hi ha les transferències corrents a tercers fora de l'entorn de la consolidació, que, amb 58,7 milions, s'incrementen en un 7,8 % en relació amb l'exercici de 2019 (una vegada eliminades les dutes a terme unes altres a Emaya i l'efectuada al SMAP per l'assumpció del servei d'ORA de juny de 2019). Tot això, finançat —a més de l'esmentat augment dels ingressos en 20,5 milions d'euros— amb l'estalvi en la càrrega financera per interessos i amortització de deute. A més, hi cal afegir la reducció en aquesta tercera part de la dotació al fons de contingències i imprevistos.

El superàvit no financer previst inicialment va ser de 13,5 milions, situant-se en el 3 % del pressupost consolidat, més de dos punts percentuals per sota de l'exercici anterior. Per tant, s'aguditzava l'alentiment del procés de sanejament financer observat en els exercicis anteriors, tot i que es manté en valor negatiu d'endeutament net.

#### 10.4.4. AJUNTAMENT DE CALVIÀ

Per a l'exercici de 2020 el pressupost de l'Ajuntament de Calvià va aprovar un pressupost equilibrat entre ingressos i despeses per a la corporació de 100,78 milions d'euros, que després dels ajustos efectuats per consolidar els pressupostos de l'IMEB i l'Oficina Municipal de Tributs es van elevar a 102,85 milions d'euros.

Com passa en els exercicis anteriors, la informació de les despeses i els ingressos en el format convencional no es presenta en el portal de transparència de la corporació, sinó que es presenten sense consolidar via enllaç amb el portal institucional del Ministeri d'Hisenda. Allà es recull la informació facilitada per la corporació en compliment de l'Ordre HAP/2105/2012, d'1 d'octubre, modificada per l'Ordre HAP/2082/2014, de 7 de novembre, per la qual es desenvolupen les obligacions de subministrament d'informació previstes a la Llei orgànica 2/2012, de 27 d'abril, d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera; a l'Oficina Virtual per a la Coordinació Financera amb les Entitats Locals del Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques. És per això que a efectes metodològics i comparatius s'han consignat les dades consolidades publicades per la Secretaria General

de Finançament Autonòmic i Local que resulten homogènies amb els altres ens del sector públic local de les Balears i les utilitzades en exercicis anteriors.

La variació interanual del total pressupostat per l'Ajuntament de Calvià suposa un increment de 6,3 milions d'euros, que representen una taxa de creixement del 7 % (vegeu el quadre IA-10.3.).

Per capítols d'ingressos, s'aprecia un increment generalitzat, excepte en els ingressos, destacant en valors absoluts l'augment dels rendiments obtinguts dels ingressos tributaris, tant en el cas dels impostos directes com especialment en els impostos indirectes i en els ingressos per taxes i preus públics. No obstant això, en aquests darrers, que estan directament vinculats als serveis municipals prestats, una part de la variació interanual pot obeir a les causes metodològiques apuntades en els paràgrafs anteriors, especialment pels ingressos de l'IMEB que es perceben com a contraprestació.

En valors absoluts, en el conjunt dels ingressos destaca la previsió d'ingressos per impostos directes, que representen gairebé la meitat de la totalitat dels ingressos. Entre aquests, destaquen els rendiments de l'impost sobre béns immobles, característic dels elevats valors cadastrals del municipi, especialment dels immobles situats a la primera línia de les zones costaneres o els vinculats a l'activitat turística, que en tractar-se d'un ingrés de tipus patrimonial no s'han vist afectats per la contracció de l'activitat del sector deguda al confinament i a les limitacions de mobilitat que han afectat el sector el 2020.

És també significativa l'absència d'ingressos per variació de passius financers, ja que, igual que en els exercicis precedents, el municipi no ha requerit de nou endeutament per al finançament de la despesa.

Pel que fa a les transferències d'altres administracions per al finançament de la despesa corrent, es van incrementar en un 10 %. A més, les transferències de capital per al finançament de les operacions de capital, fonamentalment de les inversions, la seva taxa de variació interanual gairebé va assolir el 30 %

En el vessant de la despesa, les operacions corrents s'incrementen el 8,9 % i destaca l'increment en despeses de personal i les despeses en la compra de béns corrents i la retribució dels serveis exteriors. Al mateix temps, disminueixen les transferències corrents als altres ens del sector públic municipal, mentre que en les operacions de capital s'incrementen les inversions reals i disminueixen en quantia similar les transferències de capital. Tant les esmentades variacions en operacions corrents com les operacions de capital són coherents amb les matisacions de caràcter metodològic efectuades, així com amb el procediment de consolidació.

#### 10.4.5 ANÀLISI DE LA DESPESA LOCAL DES DE LA PERSPECTIVA SOCIAL

En aquest apartat s'analitza la despesa local del conjunt de les administracions (ajuntaments i consells insulars, consolidats amb els seus corresponents ens instrumentals) des de la perspectiva social. Això contrasta amb els apartats anteriors, basats en els

aspectes econòmics de la despesa local, i es prioritza en l'anàlisi la destinació sobre la composició de la despesa i la seva repercussió sobre els ciutadans. És per això que les xifres es presenten en valors d'euros per habitant i any (vegeu el quadre I-10.9).

Durant el 2020 l'Administració local balear en el seu conjunt (ajuntaments i consells insulars) va gastar una mitjana de 1.727,6 euros per habitant —70 més que l'any anterior—. D'aquests, gairebé el 70 % —1.186,4 euros per habitant/any— es van destinar a despesa social.

Concretament, 606,2 euros es van destinar a serveis públics bàsics, 323,06 euros es van destinar a protecció i promoció social, i 257,2 euros, a serveis públics de caràcter preferent.

En la línia de tendència d'exercicis precedents, la despesa social per habitant i any es consolida per sobre dels dos terços de la despesa total, amb un creixement de gairebé set punts percentuals en relació amb l'exercici anterior. Es confirma així la vocació social dels ens locals de les Balears.

En el conjunt de la despesa, l'increment en valors absoluts en relació amb el 2019 va ser de 52,4 milions d'euros, fins a superar en 24 la barrera dels 2.000 milions d'euros.

Aquest augment es reparteix d'una manera irregular, perquè si en la quantia total de la despesa l'increment va ser del 2,7 % (més d'un 3 % en valors constants si tenim en compte la variació de l'IPC). Aquest increment, juntament amb l'estalvi en la despesa destinada a l'amortització del

deute públic (-26,9%) i en la despesa destinada a actuacions de caràcter econòmic (-9,8%), permeten assumir increments significatius en la despesa social, especialment serveis socials i promoció social (que en conjunt augmenten en 78,5 milions d'euros). D'altra banda, les despeses en serveis de caràcter general i els de caràcter preferent com la sanitat, l'educació i la cultura i l'esport presenten creixements entorn dels 10 milions d'euros.

El creixement de la despesa, en taxes de creixement relatives, que oscil·len en funció de la importància absoluta de cada destinació, destaca en el costat negatiu la despesa en deute públic, que es torna a reduir en més d'una quarta part. A més, és important la disminució del 31,1% en les despeses per a altres prestacions a favor dels empleats (públics), que acumulen una important caiguda en els dos darrers exercicis. Al mateix temps, entre les actuacions de caràcter econòmic en indústria i energia es produeix un decrement del 12,4% després de l'increment de l'exercici anterior, que gairebé va triplicar la consignació. Finalment, sobretot resulta significativa la caiguda de la despesa en infraestructures (-17% en taxa interanual de variació).

## 10.5

### ADMINISTRACIÓ DE L'ESTAT

L'Administració general de l'Estat, a través de la recaptació tributària obtinguda per la Delegació Especial d'Hisenda a les Illes Balears, va obtenir el 2020 uns ingressos de 3.486,3 milions d'euros, és a dir, una

reducció de 1.200 milions d'euros menys del recaptat l'any 2019. Això representa una caiguda superior al 25% en un any. En termes de la seva participació en el PIB balear és una caiguda de 3,5 punts, fins a situar-se en l'11,6%. Aquesta caiguda hauria estat molt superior si el mateix PIB no hagués patit també una disminució important de més de nou punts percentuals durant l'exercici de 2020. Tot això, a conseqüència de la pandèmia de la COVID-19 i les restriccions adoptades per a combatre la seva transmissió.

Les dades són espectaculars, coherents amb la inactivitat propiciada per la pandèmia, i es caracteritzaven per:

—La caiguda de retencions en l'IRPF pels ERTO i la disminució de pagaments a compte pels menors ingressos d'activitats econòmiques.

—La disminució dels beneficis de les societats.

—L'absència de rendiments del treball de no residents per la limitació de mobilitat.

—La caiguda, sobretot, del consum (IVA) del sector turístic i les famílies.

Les xifres, encara que coherents amb la vocació turística de l'economia balear, si ja són espectaculars en si mateixes, també resulten significatives en termes comparatius amb l'evolució de la mitjana nacional (vegeu el quadre I-10.10).

Aquesta caiguda de la recaptació resulta preocupant, en el cas concret del sector públic de les Illes, pels efectes que en els

pròxims dos anys tindrà aquesta caiguda d'ingressos de 2020 (i 2021?) sobre els ingressos futurs de les administracions, ja que la participació en els tributs de l'Estat es liquida amb dos anys de retard.

En l'horitzó del final de legislatura (2023), la caiguda de recursos disponibles resultarà determinant quant a les futures polítiques de despesa, i una gestió prudent aconsellaria que les polítiques de protecció social extraordinària i reactivació econòmica de les administracions públiques que es financin amb aportacions extraordinàries de fons europeus en els dos pròxims anys i es destinin a actuacions directes a les famílies i a les empreses. A més, cal que això no representi un augment en la mateixa estructura de despesa recurrent institucional, sota pena que, si no es fa, puguin veure's abocades a uns dèficits estructurals crònics i insostenibles en un futur no llunyà.

Aquesta disminució en la recaptació dels tributs recaptats per l'Estat el 2020 afectarà especialment l'Administració autonòmica, donada la dependència estructural dels seus ingressos de la recaptació dels impostos, ja que la seva gestió depèn de l'Estat. D'altra banda, en el cas dels ajuntaments els seus ingressos són menys sensibles a l'evolució de l'activitat econòmica, perquè es basen en tributs de caràcter «censal» com ara l'IBI, el de tinença de vehicles i les taxes per la prestació dels serveis públics. A més, la participació en els tributs generals que recapta l'Estat té menys importància relativa. Per això cal recordar que la recaptació dels impostos estatals no només afecta la participació directa dels ens locals, sinó que també afectarà indirecta-

ment a reduir els recursos que perceben de l'Administració autonòmica via transferències per a despeses corrents i transferències de capital per al finançament d'inversions, especialment infraestructures.

Pel que fa al detall de la recaptació dels tributs de l'Estat a les Balears el 2020, la dels impostos directes duplica un any més la dels impostos indirectes en valors absoluts, amb una caiguda del 20,7% enfront de la caiguda mitjana nacional del 6,3%.

Donada la seva importància relativa, destaca la caiguda en la recaptació de l'IRPF de més de 13 punts, quan en el conjunt de l'Estat s'ha incrementat lleugerament la recaptació per aquest impost. A més, els impostos sobre la renda de no residents cauen per sota de la taxa de disminució mitjana a l'àmbit nacional.

No obstant això, entre els impostos directes l'impost de societats és el que més es veu afectat per les circumstàncies especials de l'exercici en valors relatius, amb una caiguda a les Balears 10 punts superior a la caiguda de la recaptació en el conjunt de l'Estat.

Per altra banda, els impostos indirectes presenten taxes negatives generalitzades de variació interanual. Així mateix, la variació en la recaptació de l'IVA és la que ha patit una minoració més important en valors absoluts, amb una caiguda de 550 milions d'euros. Això en termes relatius suposa una caiguda interanual del 38,4%, triplicant la caiguda nacional. Com ja s'ha comentat, això és coherent amb la vocació turística de l'economia balear i els efectes de la pandèmia sobre aquest sector.

**QUADRE I-10.9. ANÀLISI SOCIAL DE LA DESPESA DE LES ENTITATS LOCALS DE LES BALEARS PER PROGRAMES (2019-2020)**

	Total consolidat entitats locals (en milers d'euros)		% de variació absoluta 2020-2019	% de variació relativa 2020/2019	Repartiment de l'increment	Repartiment de la despesa (%)	Despesa per habitant
	2019	2020					
<b>Deute públic</b>	<b>66.673</b>	<b>48.755</b>	<b>-17.918</b>	<b>-26,9%</b>	<b>-34,2%</b>	<b>2,4%</b>	<b>41,6</b>
Deute públic	66.673	48.755	-17.918	-26,9%	-34,2%	2,4%	41,6
<b>Serveis públics bàsics</b>	<b>656.057</b>	<b>710.141</b>	<b>54.084</b>	<b>8,2%</b>	<b>103,2%</b>	<b>35,1%</b>	<b>606,2</b>
Seguretat i mobilitat ciutadana	226.154	247.441	21.287	9,4%	40,6%	12,2%	211,2
Habitatge i urbanisme	115.433	125.781	10.348	9,0%	19,7%	6,2%	107,4
Benestar comunitari	242.499	254.244	11.745	4,8%	22,4%	12,6%	217,0
Medi ambient	71.971	82.675	10.704	14,9%	20,4%	4,1%	70,6
<b>Actuacions de protecció i promoció social</b>	<b>354.076</b>	<b>378.474</b>	<b>24.398</b>	<b>6,9%</b>	<b>46,6%</b>	<b>18,7%</b>	<b>323,1</b>
Pensions	3.286	3.128	-158	-4,8%	-0,3%	0,2%	2,7
Altres prestacions econòmiques a favor d'empleats	4.842	3.335	-1.507	-31,1%	-2,9%	0,2%	2,8
Serveis Socials i promoció social	329.025	353.911	24.886	7,6%	47,5%	17,5%	302,1
Foment de l'ocupació	16.923	18.101	1.178	7,0%	2,2%	0,9%	15,5
<b>Producció de béns públics de caràcter preferent</b>	<b>291.497</b>	<b>301.309</b>	<b>9.812</b>	<b>3,4%</b>	<b>18,7%</b>	<b>14,9%</b>	<b>257,2</b>
Sanitat	15.882	17.278	1.396	8,8%	2,7%	0,9%	14,7
Educació	77.550	82.436	4.886	6,3%	9,3%	4,1%	70,4
Cultura	121.407	124.030	2.623	2,2%	5,0%	6,1%	105,9
Esport	76.657	77.565	908	1,2%	1,7%	3,8%	66,2

continua



	Total consolidat entitats locals (en milers d'euros)		% de variació absoluta 2020-2019	% de variació relativa 2020/2019	2020		
	2019	2020			Repartiment de l'increment	Repartiment de la despesa (%)	Despesa per habitant
<b>Actuacions de caràcter econòmic</b>	<b>287.059</b>	<b>258.886</b>	<b>-28.173</b>	<b>-9,8%</b>	<b>-53,8%</b>	<b>12,8%</b>	<b>221,0</b>
Agricultura, ramaderia i pesca	9.922	9.559	-363	-3,7%	-0,7%	0,5%	8,2
Indústria i energia	18.345	16.066	-2.279	-12,4%	-4,3%	0,8%	13,7
Comerç, turisme i petites i mitjanes empreses	47.051	49.569	2.518	5,4%	4,8%	2,4%	42,3
Transport públic	33.814	34.550	736	2,2%	1,4%	1,7%	29,5
Infraestructures	169.169	140.319	-28.850	-17,1%	-55,1%	6,9%	119,8
Recerca, desenvolupament i innovació	1.782	1.919	137	7,7%	0,3%	0,1%	1,6
Altres actuacions de caràcter econòmic	6.976	6.905	-71	-1,0%	-0,1%	0,3%	5,9
<b>Actuacions de caràcter general</b>	<b>316.178</b>	<b>326.381</b>	<b>10.203</b>	<b>3,2%</b>	<b>19,5%</b>	<b>16,1%</b>	<b>278,6</b>
Òrgans de govern	48.375	48.205	-170	-0,4%	-0,3%	2,4%	41,1
Serveis de caràcter general	192.600	203.624	11.024	5,7%	21,0%	10,1%	173,8
Administració financera i tributària	71.928	71.163	-765	-1,1%	-1,5%	3,5%	60,7
Transferències a altres administracions públiques	3.274	3.390	116	3,5%	0,2%	0,2%	2,9
<b>Total</b>	<b>1.971.540</b>	<b>2.023.946</b>	<b>52.406</b>	<b>2,7%</b>	<b>100,0%</b>	<b>100,0%</b>	<b>1.727,6</b>

Font: Elaboració pròpia segons dades del Ministeri d'Hisenda i l'IBestats.  
La dada consolidada de les entitats locals de les Balears correspon al consolidat dels consells insulars, els ajuntaments, les mancomunitats i les entitats menors.

**QUADRE I-10.10. INGRESSOS DE LA DELEGACIÓ ESPECIAL D'HISENDA DE LES ILLES BALEARS (MILERS D'EUROS) (2019-2020)**

	Illes Balears			Espanya
	2019	2020	% de var.	% de var.
Capítol I: Imposts directes	3.118.431	2.473.469	-20,7%	-6,3%
Imposts sobre la renda de persones físiques	2.187.541	1.889.053	-13,6%	1,2%
Imposts sobre societats	773.065	415.605	-46,2%	-33,2%
Imposts sobre la renda no residents	124.127	92.680	-25,3%	-36,2%
La resta del capítol I	33.698	76.131	125,9%	47,0%
Capítol II: Imposts indirectes	1.525.216	977.160	-25,9%	-11,5%
Imposts sobre el valor afegit	1.422.796	876.731	-38,4%	-11,5%
Imposts especials	15.438	4.558	-70,5%	-12,1%
Impost sobre primes d'assegurances	84.008	94.085	12,0%	-0,3%
La resta del capítol II	2.974	1.786	-39,9%	-16,0%
Capítol III: Taxes i altres ingressos	46.435	35.627	-23,3%	-21,2%
<b>Total ingressos tributaris</b>	<b>4.690.082</b>	<b>3.486.256</b>	<b>-25,7%</b>	<b>-8,8%</b>

Font: Informe mensual de recaudación tributaria, 2020, Agència Tributària

Quant als ingressos per taxes, recàrrecs, sancions, etc. (capítol III), la recaptació cau en 10 milions d'euros, amb una taxa de variació interanual del -23,3 %, escassament superior a la mitjana nacional.

## 10.6

### LA CÀRREGA FISCAL A LES ILLES BALEARS

#### 10.6.1. LA CÀRREGA I LA PRESSIÓ FISCAL A LES BALEARS EN EL CONTEXT NACIONAL

Si bé l'exercici de 2020 ha estat un exercici atípic en totes les facetes de la vida a causa de la pandèmia i els seus efectes sobre la salut pública i l'economia, des de l'òptica

de la càrrega fiscal suportada per la ciutadania els efectes de la pandèmia només s'han fet sentir parcialment. Això ha estat especialment a causa de la inèrcia recaptatòria, ja que els seus efectes més immediats s'han manifestat especialment sobre el consum (i els impostos indirectes vinculats a aquest). D'altra banda, els efectes sobre els impostos directes vinculats a les rendes de les persones físiques i les societats, que es liquiden en l'exercici posterior, són diferits al pròxim exercici, per la qual cosa només s'han percebut parcialment, especialment en la caiguda de les retencions vinculades a la caiguda de les rendes, especialment dels treballadors en ERTO i dels fixos discontinus o autònoms, l'activitat dels quals s'ha vist reduïda.

Quant a la resta dels tributs, només les taxes han reflectit una disminució semblant

a la caiguda de l'activitat, mentre que els impostos vinculats al patrimoni (IBI, vehicles, etc.) no s'han vist afectats per la menor activitat, i la part de la càrrega fiscal suportada per aquests conceptes s'ha mantingut en valors absoluts.

En el context del conjunt de les administracions públiques, la càrrega fiscal suportada ha disminuït. A més, la pressió fiscal ha augmentat, ja que la renda generada (PIB per càpita) ha patit una disminució immediata i percentualment més alta, i l'efecte sobre el percentatge d'aquests recursos per càpita destinats a suportar els tributs ha fet que la pressió fiscal augmenti.

Per al conjunt de les Illes Balears, la càrrega fiscal el 2020 es va incrementar lleugerament en relació amb l'exercici anterior, arribant a 9.310 milions d'euros, enfront dels 9.191 milions de 2019 en valors absoluts. En termes de pressió fiscal, el percentatge del PIB balear ha pujat més de dos punts i mig percentuals, passant del 28,4 % al 31 %. Un cop més, cal esmentar que aquest creixement de la pressió fiscal obeeix més a la baixada del PIB que a l'increment dels tributs suportats.

A l'àmbit insular, Mallorca suporta la major part de la càrrega fiscal, un 77,8 %, mentre que el 8,2 % recau a Menorca; el 13 %, a Eivissa, i l'1 % restant, a Formentera.

Resulta interessant el contrast d'aquestes dades si tenim en compte que, quan es van crear l'ens preautonòmic i els consells insulars (RD 2873/79), es van establir uns paràmetres de rellevància econòmica entre les illes del 78 %, 10,5 % i 10,5 % per a

la distribució de les competències de l'extinta diputació provincial. Transcorreguts 30 anys, s'aprecia el desplaçament del creixement relatiu de l'activitat econòmica de Menorca a Eivissa i Formentera, mentre que Mallorca manté la seva aportació relativa a l'economia interinsular.

En termes comparatius amb la resta dels territoris del país, es manté la importància relativa destacada de la tributació indirecta en la càrrega fiscal, només superada per primera vegada per Extremadura. En el cas de les Balears, la causa és l'alt nivell de consum per càpita que genera l'especialització turística de l'economia, i no la generació de rendes més baixes en el que s'interpreta com un efecte del desplaçament crònic de la tributació de les rendes altes d'Extremadura cap a territoris amb una fiscalitat més favorable (vegeu el quadre I-10.11).

Conceptualment, per a l'anàlisi de la càrrega fiscal és convenient reiterar, a manera d'aclariment, la diferència entre els tres components d'aquesta: «Els primers (directes) graven la riquesa, bé mitjançant l'obtenció de rendes o bé per la possessió i gaudi del patrimoni, amb caràcter progressiu en el cas de les persones físiques, però a tipus fixos que varien en funció de la grandària en el cas de les persones jurídiques, mentre que en el cas de la càrrega fiscal indirecta es grava el consum, amb caràcter general a través de l'IVA i amb tributs "especials" en el cas de certs productes (combustibles, alcohol, tabac, etc.), entre els quals comencen a tenir rellevància nous tributs autonòmics vinculats en major o menor mesura amb el medi ambient. En el cas de les taxes i altres in-

gressos, es tracta de tributs vinculats a l'ús dels béns o serveis públics a títol personal pels ciutadans i amb el seu cobrament es busca la contraprestació que permeti repercutir-li el cost, inclòs el cost financer de l'ajornament del pagament dels deutes tributaris.»

En sentit contrari, la tributació directa representa més de la meitat de la càrrega fiscal en la mitjana nacional i Madrid destaca entre les comunitats de règim comú i Na-

varra, amb el seu règim foral, que superen el 60%. Aquesta situació no és aliena la seva tributació més favorable.

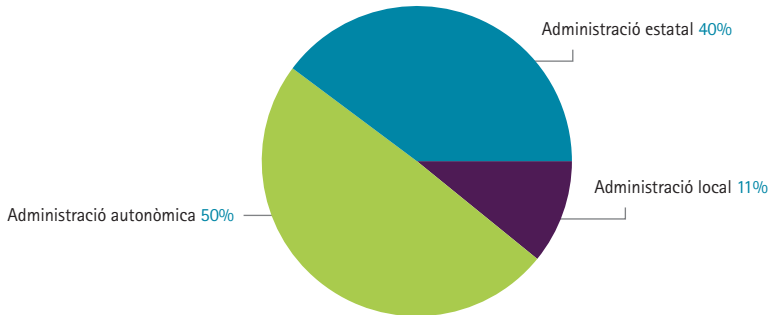
En el costat oposat, se situen les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla, per a les quals l'especialització de la seva economia en el comerç transfronterer i la baixa càrrega fiscal fan que la imposició indirecta al consum presenti taxes relatives significativament superiors a la resta de les comunitats (vegeu el gràfic 1-10.2).

**QUADRE I-10.11. DISTRIBUCIÓ DE LA CÀRREGA TRIBUTÀRIA PER TIPUS DE TRIBUT PER COMUNITATS AUTÒNOMES (2020)**

	Imposts directes	Imposts indirectes	Taxes i altres ingressos	Total
Andalusia	45,7%	47,1%	7,2%	100,0%
Aragó	49,9%	44,9%	5,2%	100,0%
Astúries	51,6%	43,4%	5,0%	100,0%
<b>Illes Balears</b>	<b>45,3%</b>	<b>49,3%</b>	<b>5,5%</b>	<b>100,0%</b>
Illes Canàries	53,7%	38,5%	7,8%	100,0%
Cantàbria	46,6%	43,9%	9,5%	100,0%
Castella i Lleó	47,8%	46,2%	6,0%	100,0%
Castella-la Manxa	43,8%	48,7%	7,5%	100,0%
Catalunya	55,5%	39,1%	5,4%	100,0%
Com. Valenciana	46,9%	42,9%	10,1%	100,0%
Extremadura	43,7%	49,4%	6,9%	100,0%
Galícia	48,8%	46,0%	5,3%	100,0%
Madrid	62,2%	34,1%	3,7%	100,0%
Múrcia	45,9%	48,3%	5,7%	100,0%
Navarra	64,1%	30,3%	5,6%	100,0%
País Basc	48,2%	47,2%	4,6%	100,0%
La Rioja	51,2%	42,7%	6,1%	100,0%
Ceuta	22,2%	70,6%	7,2%	100,0%
Melilla	25,7%	59,5%	14,9%	100,0%
<b>Total Nacional</b>	<b>51,9%</b>	<b>42,1%</b>	<b>6,0%</b>	<b>100,0%</b>

Font: Elaboració pròpia

Gràfic I-10.2.  
Càrrega fiscal per administracions a les Illes Balears (2020)



Font: Elaboració pròpia

A l'àmbit institucional, en el repartiment de la càrrega fiscal a les Balears entre les diferents administracions es consolida la tendència d'exercicis anteriors del desplaçament de la càrrega fiscal de l'Administració estatal i la local cap a l'Administració autonòmica, que acumula una participació equivalent a la de les altres dues administracions juntes. No obstant això, les dades de l'Administració estatal estan condicionades per la limitació de creixement que representa la prolongada pròrroga de pressupostos generals de l'Estat també el 2020 (vegeu el quadre I-10.12).

Comparativament, l'estructura de la càrrega fiscal entre administracions presenta diferències notables entre les comunitats autònomes, especialment per les diferències estructurals de les comunitats amb règims especials. Així, el País Basc concentra més del 90 % de la càrrega fiscal en les entitats locals (diputacions forals), al mateix temps que Navarra (com en exercicis precedents) presenta unes dades anòmales pel seu saldo negatiu amb l'Estat. És per això que la

càrrega fiscal de l'Administració autonòmica foral acumula un percentatge superior al 100 % de la càrrega fiscal, mentre que a les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla la càrrega fiscal es concentra en l'Administració local, ja que, com passa en el cas de Formentera amb el Consell Insular, a les ciutats autònomes és la corporació municipal la que assumeix l'administració de les competències autonòmiques.

Especialment significatiu pel paral·lelisme potencial amb les Balears resulta el cas de les Canàries, on la recaptació dels tributs insulars característics del seu règim especial efectua a través dels cabildos. Així, la quota de l'Administració local suposa gairebé un 30 % de la càrrega fiscal total, gairebé triplicant la de les comunitats autònomes de règim comú.

Entre les comunitats autònoma de règim comú, les Balears, amb un 49,36 %, se situen al capdavant pel que fa al percentatge que representa de la càrrega fiscal autonòmica sobre el total.

**QUADRE I-10.12. DISTRIBUCIÓ DE LA CÀRREGA FISCAL PER ADMINISTRACIONS I PER CA (2020)**

	Adm. local	Adm. autonòmica	Adm. estatal	Total
Andalusia	14,0%	46,2%	39,7%	100,0%
Aragó	11,5%	47,6%	40,9%	100,0%
Astúries	9,7%	47,9%	42,4%	100,0%
<b>Illes Balears</b>	<b>10,9%</b>	<b>49,4%</b>	<b>39,8%</b>	<b>100,0%</b>
Illes Canàries	29,5%	41,6%	28,9%	100,0%
Cantàbria	10,3%	46,6%	43,1%	100,0%
Castella i Lleó	12,0%	45,8%	42,2%	100,0%
Castella-la Manxa	13,3%	47,0%	39,6%	100,0%
Catalunya	12,5%	46,0%	41,4%	100,0%
Com. Valenciana	11,6%	49,9%	38,5%	100,0%
Extremadura	12,8%	48,8%	38,4%	100,0%
Galícia	10,6%	46,3%	43,1%	100,0%
Madrid	10,0%	42,1%	48,0%	100,0%
Múrcia	12,8%	47,6%	39,6%	100,0%
Navarra	6,8%	115,3%	-22,2%	100,0%
País Basc	91,2%	0,6%	8,2%	100,0%
La Rioja	11,7%	46,1%	42,2%	100,0%
Ceuta	80,4%	0,0%	19,6%	100,0%
Melilla	79,8%	0,0%	20,2%	100,0%
<b>Mitjana nacional</b>	<b>17,4%</b>	<b>43,8%</b>	<b>38,8%</b>	<b>100,0%</b>

Font: Elaboració pròpia

Pel que fa a la càrrega fiscal per habitant, a causa de les restriccions de mobilitat i de l'activitat econòmica, el 2020 es produeix una disminució generalitzada en valors absoluts. En el cas de les Balears, la disminució és de només 50 euros per habitant, especialment a causa de la inèrcia recaptatòria dels tributs i de la creació de noves figures impositives que es van consolidant. En canvi, no es deu tant als efectes sobre els impostos directes sobre la renda de les persones físiques i les societats, ja que aquests no es manifestaran íntegrament

fins que s'efectuï la declaració anual en l'exercici següent. Malgrat això, la càrrega fiscal per habitant a les Balears es va mantenir al llindar dels 8.000 euros en un entorn de la depreciació monetària negativa però amb taxes positives de creixement de la població (vegeu el quadre I-10.13).

Com en exercicis anteriors, en el conjunt de les comunitats autònomes, les Balears se situen en tercer lloc pel que fa a la càrrega fiscal per habitant en valors absoluts, només per darrere del País Basc i Madrid

(que perd la primera posició). Així mateix, els habitants de Catalunya són els que se situen en quart lloc quant a la càrrega fiscal suportada, incrementant-la en 158,7 euros per habitant, mentre que la mitjana nacional augmenta en 61,2 euros fins a situar-se en 6.158,3 euros per habitant.

A la part baixa de la taula se situen, un any més, Ceuta i Melilla, al mateix temps que els habitants de les Canàries, amb 3.984,9 euros per habitant, suporten una càrrega

fiscal que és la meitat que la suportada pels habitants de l'arxipèlag balear. En canvi, els habitants d'altres comunitats autònomes el PIB per capita de les quals ja ha superat el de les Balears, com Aragó o la Rioja, suporten càrregues fiscals molt inferiors —de fins a 2.000 euros per habitant i any en el cas de la segona—. Si més no, aquesta situació mereix un replantejament seriós, ja que es fa patent la necessitat d'una correcció del sistema vigent del règim econòmic de les Balears.

QUADRE I-10.13. CÀRREGA FISCAL PER HABITANT I PER COMUNITATS AUTÒNOMES (EXERCICI 2020)

	PIB per càpita	Càrrega fiscal per habitant				Pressió fiscal: CF/PIB
		Adm. local	Adm. autonòmica	Adm. estatal	Total	
<b>Illes Balears</b>	<b>25.645,6</b>	<b>921,3 €</b>	<b>3.889,7 €</b>	<b>3.135,6 €</b>	<b>7.946,7 €</b>	<b>31,0%</b>
Cantàbria	22.164,1	647,9 €	2.920,7 €	2.705,3 €	6.273,8 €	28,3%
Astúries	21.178,8	576,5 €	2.859,4 €	2.533,9 €	5.969,8 €	28,2%
Comunitat Valenciana	21.094,3	676,5 €	2.896,7 €	2.236,2 €	5.809,4 €	27,5%
País Basc	31.035,1	7.679,9 €	46,8 €	692,6 €	8.419,3 €	27,1%
Catalunya	28.287,2	930,9 €	3.421,0 €	3.078,8 €	7.430,8 €	26,3%
Andalusia	17.846,4	656,5 €	2.162,6 €	1.859,5 €	4.678,5 €	26,2%
<b>Mitjana Nacional</b>	<b>24.021,2</b>	<b>1.075,4 €</b>	<b>2.694,2 €</b>	<b>2.388,7 €</b>	<b>6.158,3 €</b>	<b>25,6%</b>
Madrid	32.644,9	817,3 €	3.455,7 €	3.937,5 €	8.210,5 €	25,2%
Castella-la Manxa	19.092,6	638,3 €	2.251,0 €	1.896,2 €	4.785,5 €	25,1%
Castella i Lleó	22.621,4	675,5 €	2.586,8 €	2.382,8 €	5.645,0 €	25,0%
Aragó	26.112,8	738,7 €	3.045,6 €	2.620,4 €	6.404,7 €	24,5%
Extremadura	17.683,7	555,7 €	2.111,4 €	1.662,9 €	4.330,0 €	24,5%
Múrcia	19.672,6	605,1 €	2.247,5 €	1.873,9 €	4.726,6 €	24,0%
Galícia	21.700,6	546,9 €	2.394,1 €	2.229,1 €	5.170,2 €	23,8%
La Rioja	25.633,8	698,7 €	2.745,7 €	2.514,7 €	5.959,1 €	23,2%
Illes Canàries	19.310,8	1.173,9 €	1.657,7 €	1.153,3 €	3.984,9 €	20,6%
Navarra	29.216,2	369,4 €	6.228,8 €	-1.198,2 €	5.400,0 €	18,5%
Ceuta	19.000,8	1.880,5 €	0,0 €	459,0 €	2.339,5 €	12,3%
Melilla	17.462,8	1.151,7 €	0,0 €	291,2 €	1.442,9 €	8,3%

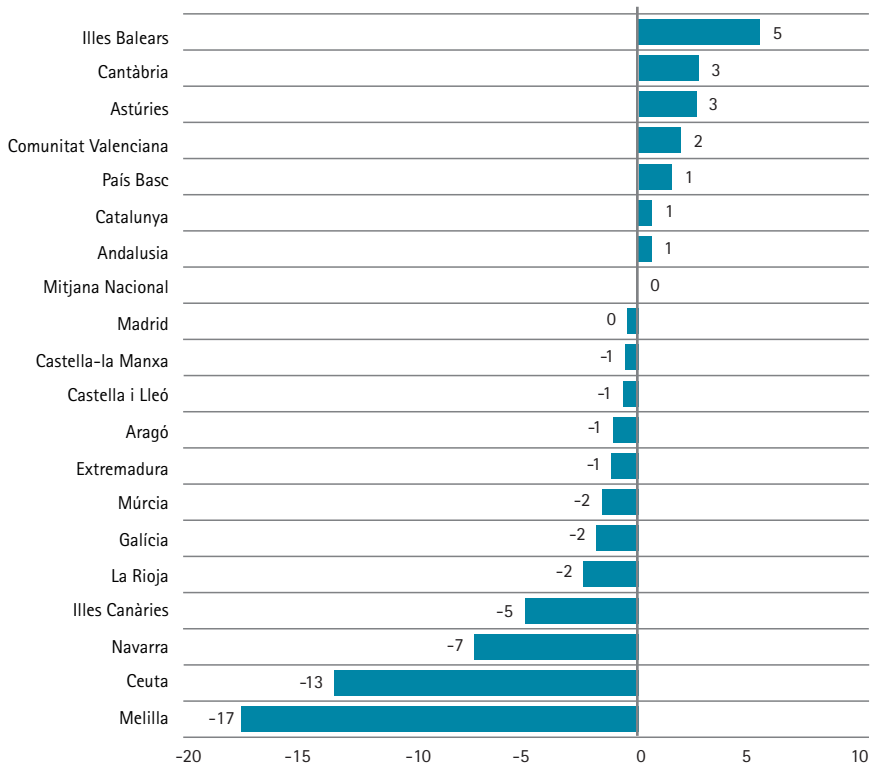
Font: Elaboració pròpia

No obstant això, la càrrega fiscal per habitant també té un altre component que cal considerar, que és la distorsió que pot representar la població de fet enfront de la població de dret. Aquesta és una característica de les Illes, ja que amb les baixes taxes d'ocupació en la temporada turística de 2020, a causa de la pandèmia, era de suposar una major disminució de la càrrega fiscal. Però els seus efectes es traslladen als dos pròxims anys a causa del decaïment temporal que es produeix en la liquidació

de la participació de les comunitats autònomes i els ens locals en els tributs la recaptació dels quals és a càrrec de l'AEAT.

Però, si bé les dades de la càrrega fiscal per habitant en valors absoluts resulten significatius, és en mesurar la pressió fiscal —comparant la càrrega fiscal amb el PIB per càpita— quan les xifres de les Balears resulten més rellevants en relació amb la resta dels territoris de l'Estat (vegeu el gràfic I-10.3).

Gràfic I-10.3  
**Pressió fiscal per CA: diferència respecte a la mitjana nacional en punts percentuals (2020)**



Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE, el MINHAP, el MINHAF, l'AEAT i l'ibestat



Com en anys anteriors, les Balears es posicionen a la part més alta del quadre en termes de pressió fiscal suportada, per damunt de la resta de les comunitats autònomes, arribant el 2020 a superar per primera vegada la barrera psicològica del 30 % (fins i tot superant-la en un punt percentual). Això representa que els tributs suportats pels habitants de les Balears representen gairebé un terç de la renda per càpita en termes de PIB.

Comparativament, el diferencial respecte a la mitjana de la resta de les comunitats es manté per sobre dels 5 punts percentuals. Així mateix, són les comunitats de l'arc nord del país les que presenten diferencials per sobre de la mitjana, encapçalades per Cantàbria, Astúries i el País Basc, amb la Comunitat Valenciana colant-se per sobre del País Basc per primera vegada. Un any més, Catalunya i Madrid (que són les de més pes econòmic relatiu) presenten índexs de pressió fiscal situats en l'entorn de la mitjana, encara que Madrid se situa lleugerament per sota, per primera vegada.

També en la línia dels exercicis anteriors, a més de les ciutats autònomes, són les comunitats amb règims diferenciats de Navarra i les Canàries les que tenen més desviació per sota de la mitjana. En aquest sentit, tornant a la comparació entre arxipèlags, en termes de pressió fiscal els canaris suporten un terç menys que els balears. Això, en termes de renda disponible, significa que mentre a les Balears gairebé un terç de la renda es destina a cobrir els tributs que permeten el funcionament dels serveis públics, a les Canàries només una cinquena part de les rendes s'han de destinar a això.

En aquest context, metodològicament s'ha de reiterar que les variacions en matèria de

pressió fiscal de 2020 estan més afectades per la caiguda del PIB per càpita que per les variacions de la càrrega fiscal suportada.

### 10.6.2. LA CÀRREGA I LA PRESSIÓ FISCAL A LES BALEARS A L'ÀMBIT INSULAR I MUNICIPAL<sup>1</sup>

1. Nota metodològica. En aquest apartat es consideren les definicions conceptuals següents:

**Càrrega fiscal:** Conjunt dels tributs recollits en els capítols I, II i III dels pressupostos consolidats de les administracions públiques.

**Pressió fiscal:** Quocient entre la càrrega fiscal per habitant i el PIB per càpita.

**PIB per càpita:** Donats els canvis introduïts per l'INE pel que fa a la comptabilitat regional d'Espanya; amb el canvi de base efectuat a final de 2020 per a la sèrie 2017-2019, i la postergació del calendari de la publicació de les dades del PIB regional per a 2020 fins a finals de l'exercici següent, aquests s'han estimat aplicant, sobre les dades actualitzades de 2019, la taxa de variació interanual de la comptabilitat nacional trimestral corresponent al quart trimestre de 2020.

**Metodologia d'imputació** per comunitats autònomes

- Per a les administracions locals, s'han utilitzat les quanties consignades en els capítols 1, 2 i 3 d'ingressos dels pressupostos de les corporacions locals, dades consolidades.
- Per a les administracions autonòmiques, s'han utilitzat les quanties consignades en els capítols 1, 2 i 3 d'ingressos dels seus pressupostos consolidats, una vegada reclassificades aquelles dades de la liquidació definitiva de la recaptació de 2017, que inicialment en la seva tramitació legislativa es presenten provisionalment al capítol 4 d'ingressos, en espera de la seva determinació com a impostos directes o indirectes.
- Per a l'Administració de l'Estat, la recaptació provisional de 2020 per impostos directes s'assigna per comunitats autònomes de règim comú i les Canàries, una vegada deduïdes les quanties ja consignades en els pressupostos de les administracions autonòmiques i locals, en funció de la meritació de la quota autonòmica sobre el total recaptat per IRPF.

La recaptació provisional de 2020 de l'AEAT per impostos indirectes s'assigna per comunitats autònomes de règim comú una vegada deduïdes les quanties ja consignades en els pressupostos de les administracions autonòmiques i locals, segons el criteri de meritació resultant d'aplicar la darrera dada de l'índex de consum (INE) fixat a l'efecte de repartiment de l'IVA en el Consell General de Política Fiscal i Financera.

Per a les administracions amb règims especials, s'assigna a cada comunitat la recaptació per impostos directes i indirectes de les delegacions en el seu territori.

La recaptació per taxes i altres ingressos s'assigna a les comunitats autònomes quan és obtinguda per les delegacions de l'AEAT del seu territori i es prorratja a dels serveis centrals amb el mateix criteri.

La càrrega fiscal per habitant i per municipis de les Balears s'obté afegint a la càrrega fiscal de l'Administració local la corresponent als altres tres nivells administratius (insular, autonòmic i estatal) prorratjats per territoris.

A l'àmbit intern de les Balears, les dades de càrrega i pressió fiscal de 2020 desagregades per municipis i per illes presenten unes xifres de lleuger decreixement en càrrega fiscal però un creixement significatiu pel que fa a pressió fiscal. Així, excepte en el cas de l'illa de Mallorca i només per unes centèsimes de punt percentual, la pressió fiscal per illes ja se situa per sobre del 31 % (vegeu el quadre I-10.14).

Pel que fa a municipis, ja superen una tercera part del PIB per càpita —a més de Deià i Escorca, amb taxes superiors al 37 %— Sant Llorenç des Cardassar i Valldemossa, a Mallorca, i es Migjorn Gran a Menorca. També en la franja inferior, superant en tots els casos el 29 %, s'hi situen 18 dels municipis de Mallorca, amb el sòl de Petra, que, amb un 29,06 %, presenta la taxa de pressió fiscal més baixa de les Balears.

En el tram inferior de pressió fiscal se situen els municipis d'interior, especialment els situats al Pla de Mallorca. D'altra banda, la pressió fiscal més alta se suporta als municipis costaners, on la tributació vinculada a la indústria turística i l'oferta complementària —a més d'uns elevats valors cadastrals del sòl urbà residencial— fan més alta la pressió fiscal per habitant i any.

No obstant això, en valors absoluts, és a dir, per càrrega fiscal, tots els municipis de les Illes han disminuït la quantia suportada per habitant i any, de manera que el 2020 cap municipi ha superat els 10.000 euros de càrrega fiscal per habitant, ni tan sols a Deià i Escorca. S'han superat els 8.000 als municipis de la serra de Tramuntana amb baixos índexs de població resident (Banyalbufar, Deià, Escorca, Estellencs, Fornalutx),

Puigpunyent, i als municipis costaners amb destinacions turístiques ja consolidades (Alcúdia, Andratx, Artà, Calvià, Capdepera, Muro, Pollença, Sant Llorenç des Cardassar, Santanyí, ses Salines i Son Servera) en el cas de Mallorca, i es Mercadal, Sant Lluís i es Migjorn Gran, a Menorca; Eivissa i Sant Josep, a l'illa d'Eivissa, i a Formentera.

Per contra, són els municipis d'interior de Mallorca (Costitx, Lloret de Vistalegre, Petra, Porreres, Santa Eugènia i Vilafranca de Bonyany) els que suporten càrregues fiscals que, fins i tot superant en tots els casos els 7.000 euros, no aconsegueixen els 7.500 euros de càrrega fiscal per habitant. Així mateix, tant a Menorca com a les Pitiüses les xifres de càrrega i pressió fiscal presenten poques diferències entre els municipis i no s'aprecien variacions significatives entre municipis d'interior i costaners (vegeu el quadre I-10.15).

## 10.7

### LA DESPESA PÚBLICA A LES BALEARS PER POLÍTQUES DE DESPESA<sup>2</sup>

2. Nota metodològica. L'estimació de la despesa pública a les Balears per polítiques de despesa no s'obté pel procediment tradicional d'estimació de marc magnituds mitjançant procediments estadístics, sinó mitjançant la consolidació del pressupost de despesa per funcions i programes dels ens locals i autonòmics. Hi ha un nivell absolut de certesa en la seva territorialització i, atès que la despesa de l'Estat no es territorialitza una vegada consolidada tota la despesa del sector Estat (inclosa la seguretat social i els organismes autònoms i les empreses públiques) i que s'eliminen les transferències de l'Estat als dos nivells administratius —autonòmic i local—, s'obté la despesa neta per habitant i s'extrapola a les Balears sobre la base de la seva població. Això permet obtenir la despesa pública total suportat per habitant.

La despesa pressupostada per a 2020 del conjunt de les administracions públiques (nacional, autonòmica i local) es va elevar el 2019 a 15.379,14 euros per habitant i any —214,37 euros més que l'exercici anterior—. La taxa de variació interanual va ser de l'1,41 % enfront del 3,8 % de 2019 (8,6 % el 2018) (vegeu el quadre I.10.16).

Metodològicament, s'ha de fer constar que a l'exercici de 2020 l'Administració de l'Estat va funcionar amb els pressupostos prorogats. Per això es produeix una contenció de la despesa pública en aquest apartat que afecta el conjunt i ha de ser tinguda en compte en la comparació interanual en relació amb els exercicis anteriors.

QUADRE I-10.14. CÀRREGA FISCAL PER HABITANT (EUROS) A LES BALEARS PER ILLES (2020)

	Càrrega fiscal per habitant				Pressió fiscal per habitant
	Imposts directes	Imposts indirectes	Taxes i altres ingressos	Total	
Mitjana de Mallorca	3.590,4	3.920,1	424,8	7.935,3	30,9%
Mitjana de Menorca	3.669,7	3.882,9	432,9	7.985,5	31,1%
Mitjana d'Eivissa	3.600,0	3.902,8	470,4	7.973,2	31,1%
Formentera	3.645,1	3.864,8	660,8	8.170,7	31,9%
Mitjana de les Balears	3.598,7	3.914,2	433,8	7.946,7	31,0%

Font: Elaboració pròpia. Dades en euros per habitant i any

QUADRE I-10.15. CÀRREGA FISCAL PER HABITANT (EUROS) A LES BALEARS PER ILLES I MUNICIPIS (2020)

	Càrrega fiscal per habitant (€)				Pressió fiscal per habitant
	Impostos directes	Impostos indirectes	Taxes i altres ingressos	Total	
<b>Mitjana de Mallorca</b>	<b>3.590,4</b>	<b>3.920,1</b>	<b>424,8</b>	<b>7.935,3</b>	<b>30,9%</b>
Alaró	3.408,4	3.904,8	299,7	7.612,8	29,7%
Alcúdia	3.949,7	3.876,9	515,5	8.342,1	32,5%
Algaida	3.405,1	3.892,3	281,3	7.578,8	29,6%
Andratx	4.130,5	4.105,0	667,7	8.903,1	34,7%
Ariany	3.475,6	3.893,3	315,5	7.684,4	30,0%
Artà	3.670,4	3.931,5	627,2	8.229,1	32,1%
Banyalbufar	3.835,5	3.898,3	595,1	8.328,9	32,5%
Binissalem	3.379,0	3.890,9	314,9	7.584,7	29,6%
Búger	3.470,0	3.933,6	431,6	7.835,2	30,6%
Bunyola	3.479,9	3.913,4	422,9	7.816,2	30,5%

continua

	Càrrega fiscal per habitant (€)				Pressió fiscal per habitant
	Impostos directes	Impostos indirectes	Taxes i altres ingressos	Total	
Calvià	4.132,4	3.978,0	383,0	8.493,4	33,1%
Campanet	3.362,1	3.935,6	396,9	7.694,6	30,0%
Campos	3.500,4	3.940,7	522,0	7.963,2	31,1%
Capdepera	3.815,3	3.944,8	638,1	8.398,1	32,7%
Consell	3.357,5	3.877,0	434,3	7.668,8	29,9%
Costitx	3.386,5	3.882,8	205,2	7.474,5	29,1%
Deià	4.806,0	3.955,3	937,4	9.698,6	37,8%
Escorca	4.587,2	3.956,2	1.113,4	9.656,8	37,7%
Esporles	3.442,4	3.883,5	348,4	7.674,3	29,9%
Estellencs	3.608,7	3.930,4	525,7	8.064,8	31,4%
Felanitx	3.526,6	3.899,8	406,0	7.832,4	30,5%
Fornalutx	3.711,1	3.897,4	652,9	8.261,4	32,2%
Inca	3.391,8	3.873,6	429,3	7.694,8	30,0%
Lloret de Vistalegre	3.346,2	3.891,4	249,0	7.486,6	29,2%
Lloseta	3.408,6	3.880,5	417,0	7.706,0	30,0%
Llubí	3.391,1	3.903,6	263,8	7.558,4	29,5%
Llucmajor	3.607,7	3.882,8	446,6	7.937,1	30,9%
Manacor	3.514,3	3.878,4	379,8	7.772,5	30,3%
Mancor de la Vall	3.444,6	3.875,3	326,0	7.645,9	29,8%
Maria de la Salut	3.356,4	3.877,9	301,9	7.536,2	29,4%
Marratxí	3.484,9	3.902,5	351,6	7.739,0	30,2%
Montuiri	3.479,4	3.901,9	311,6	7.693,0	30,0%
Muro	3.735,5	3.931,9	609,5	8.276,9	32,3%
Palma	3.526,3	3.930,7	408,7	7.865,6	30,7%
Petra	3.274,5	3.900,2	277,9	7.452,6	29,1%
Pollença	3.717,7	3.920,1	576,9	8.214,7	32,0%
Porreres	3.386,0	3.890,7	193,9	7.470,6	29,1%
Sa Pobla	3.419,7	3.879,4	433,2	7.732,3	30,2%
Puigpunyent	3.723,6	3.992,4	497,0	8.213,0	32,0%
Sencelles	3.408,4	3.932,8	348,6	7.689,8	30,0%

continua

	Càrrega fiscal per habitant (€)				Pressió fiscal per habitant
	Impostos directes	Impostos indirectes	Taxes i altres ingressos	Total	
Sant Joan	3.392,9	3.878,7	353,2	7.624,8	29,7%
Sant Llorenç des Cardassar	4.132,9	3.951,8	684,5	8.769,2	34,2%
Santa Eugènia	3.443,4	3.908,8	393,7	7.745,9	30,2%
Santa Margalida	3.605,9	3.872,6	476,5	7.954,9	31,0%
Santa Maria del Camí	3.391,2	3.879,0	448,1	7.718,4	30,1%
Santanyí	3.950,6	3.945,3	586,1	8.482,0	33,1%
Selva	3.427,9	3.921,3	283,2	7.632,4	29,8%
Ses Salines	3.634,7	3.903,4	492,4	8.030,6	31,3%
Sineu	3.327,3	3.877,6	297,1	7.502,0	29,3%
Sóller	3.674,4	3.891,6	428,5	7.994,4	31,2%
Son Servera	3.770,8	3.886,7	450,2	8.107,7	31,6%
Valldemossa	3.799,2	3.962,3	931,0	8.692,5	33,9%
Vilafranca de Bonany	3.319,5	3.888,9	267,7	7.476,1	29,2%
<b>Mitjana de Menorca</b>	<b>3.669,7</b>	<b>3.882,9</b>	<b>432,9</b>	<b>7.985,5</b>	<b>31,1%</b>
Alaior	3.624,3	3.887,4	385,3	7.897,1	30,8%
Ciutadella de Menorca	3.561,5	3.881,5	491,0	7.933,9	30,9%
Ferrieres	3.517,5	3.878,1	337,1	7.732,7	30,2%
Maó	3.703,7	3.870,0	399,6	7.973,2	31,1%
Es Mercadal	4.026,4	3.898,7	539,5	8.464,6	33,0%
Sant Lluís	3.905,0	3.914,2	527,8	8.347,0	32,5%
Es Castell	3.638,5	3.879,2	229,9	7.747,7	30,2%
Es Migjorn Gran	3.830,9	3.980,9	749,8	8.561,5	33,4%
<b>Mitjana d'Eivissa</b>	<b>3.600,0</b>	<b>3.902,8</b>	<b>470,4</b>	<b>7.973,2</b>	<b>31,1%</b>
Eivissa	3.652,6	3.892,8	510,4	8.055,8	31,4%
Sant Antoni de Portmany	3.596,7	3.887,7	394,6	7.879,0	30,7%
Sant Josep de sa Talaia	3.587,1	3.912,3	502,9	8.002,3	31,2%
Sant Joan de Labritja	3.583,3	3.902,6	472,8	7.958,7	31,0%
Santa Eulària des Riu	3.545,9	3.919,5	447,2	7.912,7	30,9%
<b>Formentera</b>	<b>3.645,1</b>	<b>3.864,8</b>	<b>660,8</b>	<b>8.170,7</b>	<b>31,9%</b>

Font: Elaboració pròpia. Dades en euros per habitant i any

QUADRE I-10.16. ANÀLISI DE LA DESPESA PÚBLICA PER POLÍTIQUES DE LA DESPESA A LES ILLES BALEARS PER FUNCIÓ/PROGRAMA (2020)

	Total consolidat CAIB-EL (milers d'euros)	Despesa de l'Estat prorratejada per a les Balears (milers d'euros)	Despesa local i autonòmica per habitant (euros)	Despesa estatal per habitant (euros)	Despesa total per habitant (euros)	Repartiment de la despesa pública per habitant
<b>Total</b>	<b>7.448.746</b>	<b>10.568.578</b>	<b>6.358,1 €</b>	<b>9.021,1 €</b>	<b>15.379,1 €</b>	<b>100,0%</b>
Deute públic	1.669.020	2.786.426	1.424,6 €	2.378,4 €	3.803,1 €	24,7%
Deute públic	1.669.020	2.786.426	1.424,6 €	2.378,4 €	3.803,1 €	24,7%
Serveis públics bàsics	943.618	503.287	805,4 €	429,6 €	1.235,0 €	8,0%
Seguretat i mobilitat ciutadana	260.347	459.462	222,2 €	392,2 €	614,4 €	4,0%
Habitatge i urbanisme	190.502	11.889	162,6 €	10,1 €	172,8 €	1,1%
Benestar comunitari	256.787	0	219,2 €	0,0 €	219,2 €	1,4%
Medi ambient	235.982	31.936	201,4 €	27,3 €	228,7 €	1,5%
Actuacions de protecció i promoció social	694.838	5.356.577	593,1 €	4.572,2 €	5.165,3 €	33,6%
Pensions	36.412	4.368.211	31,1 €	3.728,6 €	3.759,7 €	24,4%
Altres prestacions econòmiques a favor d'empleats	16.039	355.244	13,7 €	303,2 €	316,9 €	2,1%
Serveis socials i promoció social	515.531	491.993	440,0 €	420,0 €	860,0 €	5,6%
Foment de l'ocupació	126.856	141.130	108,3 €	120,5 €	228,7 €	1,5%
Producció de béns públics de caràcter preferent	3.076.391	189.896	2.625,9 €	162,1 €	2.788,0 €	18,1%
Sanitat	1.720.495	105.011	1.468,6 €	89,6 €	1.558,2 €	10,1%
Educació	1.087.710	63.746	928,4 €	54,4 €	982,9 €	6,4%
Cultura	170.344	16.353	145,4 €	14,0 €	159,4 €	1,0%
Esport	97.841	4.785	83,5 €	4,1 €	87,6 €	0,6%

continua

	Total consolidat CAIB-EL (milers d'euros)	Despesa de l'Estat proratejada per a les Balears (milers d'euros)	Despesa local i autònoma per habitant (euros)	Despesa estatal per habitant (euros)	Despesa total per habitant (euros)	Repartiment de la despesa pública per habitant
Actuacions de caràcter econòmic	585.711	702.949	499,9 €	600,0 €	1.100,0 €	7,2%
Agricultura, ramaderia i pesca	63.400	153.241	54,1 €	130,8 €	184,9 €	1,2%
Indústria i energia	49.781	142.430	42,5 €	121,6 €	164,1 €	1,1%
Comerç, turisme i petites i mitjanes empreses	76.726	22.127	65,5 €	18,9 €	84,4 €	0,5%
Transport públic	171.533	53.052	146,4 €	45,3 €	191,7 €	1,2%
Infraestructures	145.625	141.953	124,3 €	121,2 €	245,5 €	1,6%
Investigació, desenvolupament i innovació	69.067	174.357	59,0 €	148,8 €	207,8 €	1,4%
Altres actuacions de caràcter econòmic	9.580	15.789	8,2 €	13,5 €	21,7 €	0,1%
Actuacions de caràcter general	479.167	1.029.443	409,0 €	878,7 €	1.287,7 €	8,4%
Òrgans de govern	69.194	16.825	59,1 €	14,4 €	73,4 €	0,5%
Serveis de caràcter general	299.325	647.857	255,5 €	553,0 €	808,5 €	5,3%
Administració financera i tributària	107.259	34.307	91,6 €	29,3 €	120,8 €	0,8%
Transferències a altres administracions públiques	3.390	330.453	2,9 €	282,1 €	285,0 €	1,9%

Font: Elaboració pròpia

Aquesta despesa pública per habitant representa el 51,2 % de la riquesa produïda (PIB) per càpita, o, dit d'una altra manera, que el sector públic consumeix més del 50 % de la renda generada i que la ciutadania de les Illes dedica 187 dies a l'any a sustentar l'estat del benestar i el cost dels serveis públics.

Expressat en termes de calendari, el sector públic consumeix els recursos generats fins al 5 de juliol, i només a partir d'aquesta data la renda generada queda disponible per al consum i l'estalvi privat. Lògicament, es tracta d'una dada mitjana, que presenta una gran dispersió perquè varia en funció de la riquesa i l'edat de cada persona.

D'aquesta manera, es produeix una redistribució de la renda generada a través de la despesa pública, que retorna en forma dels serveis i prestacions que conformen l'estat del benestar (educació, sanitat pública universal i gratuïta, protecció social o infraestructures i serveis públics en general). El seu consum es desenvolupa sobre la base de les necessitats dels individus i grups que conformen la societat, la qual cosa s'anomena acció social de la despesa pública.

Per aquesta raó, un any més, la principal partida de la despesa pública, amb més d'una tercera part del total (33,6 %) és la destinada a les actuacions en matèria de protecció i promoció social (mig punt percentual menys que en l'exercici precedent). D'aquestes, les pensions són la principal destinació de la despesa pública, que consumeix gairebé una quarta part del total.

En qualsevol cas, es produeix una disminució de 34,3 euros de la despesa pública suportada en matèria de pensions per càpita el 2020. Malgrat això, aquest any s'ha de considerar una anomalia pel descens de l'activitat i el fet que hi hagi una part important dels treballadors en situació d'ERTO. És a dir, en un context en el qual la variació de les cotitzacions dels treballadors de les Balears no suposa un retorn directe equivalent en matèria de prestacions socials en forma de pensions, ja que en l'actual sistema nacional de pensions, que és deficitari, les Balears és una de les poques comunitats que genera superàvit dins del sistema. Aquest superàvit de cotitzacions s'aporta a la borsa comuna i es destina a compensar, en part, la cada vegada més deteriorada situació de desequilibri que provoca una població cada cop més envellida (menys naixements, major esperança de vida i imminent arribada de la generació del Baby Boom a l'edat de jubilació). Per això és previsible que el 2020 s'hagi generat un important dèficit latent addicional, malgrat la disminució de les prestacions que suposa el creixement de defuncions a causa de la pandèmia.

La cobertura del deute públic és, per la seva quantia, la segona partida de la despesa pública per habitant i any, i gairebé una quarta part del total (24,7 %), ja que s'ha incrementat dos punts percentuals en relació amb l'exercici anterior i s'ha superat en tres dècimes de punt la despesa suportada en pensions. Aquesta qüestió mereix una seriosa reflexió de cara al futur, especialment en l'actual context conjuntural de necessitats d'estímuls a la reactivació econòmica en els pròxims dos anys.



El principal component de la despesa suportada en deute públic correspon al deute de l'Estat, que es manté en valors absoluts, mentre que és la despesa en reintegrament de deute públic autonòmic la que genera el creixement interanual, en incrementar-se en gairebé 500 milions d'euros en un sol exercici (els fons destinats al pagament del deute passen de 1.137 a 1.620 milions). Això suposa gairebé 400 euros més per habitant i any, no obstant aquest increment és més comptable que no un creixement real de la despesa. Tal com s'observa en el quadre I-10.1, el creixement d'ingressos entre el 2019 i el 2020 va ser de 450 milions d'euros, cosa que compensa l'escandalós creixement de la despesa.

Quant a la despesa en amortització de deute del conjunt de les administracions locals (ajuntaments i consells insulars), que ja és residual i manté la seva tendència decreixent, en valors absoluts representa 41,5 euros per habitant (l'1,1% de la despesa suportada en pagament de deute) gràcies al procés de sanejament financer dels darrers exercicis.

El 2020 el tercer component en valor absolut i relatiu de la política de despesa a les Balears és despesa en la producció de béns públics de caràcter permanent, que es manté amb una lleugera baixada interanual de set dècimes de punt en relació amb l'exercici anterior.

D'aquests, la despesa sanitària es manté com el principal element de la despesa en la producció d'aquests serveis i s'hi destinen 1.558,2 euros per habitant i any, 48 euros menys que l'exercici anterior.

Aquesta despesa es concentra en la seva major part en l'Administració autonòmica, ja que es tracta d'una competència transferida.

L'altra competència transferida més important per la quantia de la despesa invertida és l'educació. Dels 982,89 euros per habitant invertits en educació, el 95% el suporta l'Administració autonòmica, mentre que la despesa estatal (beques) es va mantenir en xifres similars a l'exercici precedent.

Als serveis públics bàsics, s'hi va destinar un 8% de la despesa total de les administracions públiques, la qual cosa representa 1.235,0 euros per habitant, pràcticament un 1% més que en l'exercici precedent. D'aquests, el 50% es destina a seguretat i mobilitat ciutadana, dels quals l'Administració de l'Estat suporta 392,14 euros. L'altra meitat de la despesa en els serveis públics bàsics es distribueix entre els programes relacionats amb el medi ambient (228,7 euros) i la cobertura dels serveis urbans bàsics —enllumenat públic, gestió de residus i d'aigua, clavegueram i neteja urbana, cementiris, etc.—. Així doncs, s'hi van destinar 219,2 euros per habitant. Els restants 172,8 euros es van destinar a habitatge i urbanisme, tots en programes finançats i gestionats per l'Administració local.

Per la seva banda, la despesa en actuacions de caràcter econòmic el 2020 presenta una lleu disminució en relació amb l'exercici precedent, encara que es manté per sobre del 7% del total de la despesa pública.

**QUADRE J-10.17. ANÀLISI DE LA DESPESA CLASSIFICADA A LES ILLES BALEARS PER POLÍTIQUES DE LA DESPESA I PROGRAMA (2020)**

	Total consolidat de l'Administració autonòmica (milers d'euros)	Total consolidat de les entitats locals (milers d'euros)	Total consolidat AA-EL (milers d'euros)	Repartiment de la despesa (%)	Despesa per habitant (euros)
<b>Total</b>	<b>5.424.800</b>	<b>2.023.946</b>	<b>7.448.746</b>	<b>100,00%</b>	<b>6.358,1 €</b>
Deute públic	1.620.266	48.755	1.669.020	22,41%	1.424,6 €
Deute públic	1.620.266	48.755	1.669.020	22,41%	1.424,6 €
Serveis públics bàsics	233.477	710.141	943.618	12,67%	805,4 €
Seguretat i mobilitat ciutadana	12.906	247.441	260.347	3,50%	222,2 €
Habitatge i urbanisme	64.720	125.781	190.502	2,56%	162,6 €
Benestar comunitari	2.543	254.244	256.787	3,45%	219,2 €
Medi ambient	153.307	82.675	235.982	3,17%	201,4 €
Actuacions de protecció i promoció social	316.364	378.474	694.838	9,33%	593,1 €
Pensions	33.284	3.128	36.412	0,49%	31,1 €
Altres prestacions econòmiques a favor d'empleats	12.704	3.335	16.039	0,22%	13,7 €
Serveis socials i promoció social	161.620	353.911	515.531	6,92%	440,0 €
Foment de l'ocupació	108.755	18.101	126.856	1,70%	108,3 €
Producció de béns públics de caràcter preferent	2.775.082	301.309	3.076.391	41,30%	2.625,9 €
Sanitat	1.703.218	17.278	1.720.495	23,10%	1.468,6 €
Educació	1.005.274	82.436	1.087.710	14,60%	928,4 €
Cultura	46.314	124.030	170.344	2,29%	145,4 €
Esport	20.276	77.565	97.841	1,31%	83,5 €

*continua*

	Total consolidat de l'Administració autonòmica (milers d'euros)	Total consolidat de les entitats locals (milers d'euros)	Total consolidat AA-EL (milers d'euros)	Repartiment de la despesa (%)	Despesa per habitant (euros)
Actuacions de caràcter econòmic	326.825	258.886	585.711	7,86%	499,9 €
Agricultura, ramaderia i pesca	53.841	9.559	63.400	0,85%	54,1 €
Indústria i energia	33.715	16.066	49.781	0,67%	42,5 €
Comerç, turisme i petites i mitjanes empreses	27.157	49.569	76.726	1,03%	65,5 €
Transport públic	136.983	34.550	171.533	2,30%	146,4 €
Infraestructures	5.306	140.319	145.625	1,96%	124,3 €
Investigació, desenvolupament i innovació	67.148	1.919	69.067	0,93%	59,0 €
Altres actuacions de caràcter econòmic	2.676	6.905	9.580	0,13%	8,2 €
Actuacions de caràcter general	152.786	326.381	479.167	6,43%	409,0 €
Òrgans de govern	20.989	48.205	69.194	0,93%	59,1 €
Serveis de caràcter general	95.702	203.624	299.325	4,02%	255,5 €
Administració financera i tributària	36.096	71.163	107.259	1,44%	91,6 €
Transferències a altres administracions públiques	0	3.390	3.390	0,05%	2,9 €

Font: Elaboració pròpia

Al manteniment i la reposició d'infraestructures, s'hi va destinar gairebé una quarta part (245,5 euros, que són 30 euros menys que el 2019), seguit en importància relativa per la despesa en R+D+I, amb 207,8 euros per habitant, i es manté en l'1,4 % de la despesa total, que continua sent un percentatge baix comparat amb la mitjana europea. Pel que fa al sector agroalimentari, la despesa pública per habitant manté una clara tendència decreixent en la mesura que van disminuint els fons europeus de la PAC per a les Balears.

Comparativament, la distribució de competències entre les diferents administracions resulta determinant pel que fa a la importància relativa del finançament de la despesa. Així, la despesa en transport públic i el sector serveis (especialment turisme i comerç) es concentra en les administracions local i autonòmica, mentre que la despesa en infraestructures i recerca, desenvolupament i innovació es concentra en l'Administració estatal.

D'altra banda, la despesa destinada al funcionament propi de les administracions es manté en un 8,4 % de la despesa total, de la qual gairebé una tercera part serveix per mantenir les administracions autonòmica i local, mentre que al funcionament de l'Administració de l'Estat es destinen més de dos terços de la despesa suportada per habitant per a aquest concepte.

En l'anàlisi de les polítiques de despesa, si ens limitam a l'àmbit de les institucions pròpies de les Illes, resulta determinant la influència de les competències pròpies de cada administració que condiciona les polítiques de despesa i la seva distribució

entre l'Administració local i l'autonòmica (vegeu el quadre I-10.17).

És per això que, en valors absoluts, l'Administració local suporta gairebé la quarta part de la despesa per habitant, al mateix temps que les altres tres quartes els gestiona l'Administració autonòmica. Això és, perquè aquesta és la que té transferides les competències de cost més elevat (sanitat i educació) i suporta la major part del cost del deute, destinant la seva amortització. A més, es destina a la cobertura dels interessos més d'una cinquena part de la despesa total (1.424,6 euros per càpita), que es concentra en un 98 % en l'Administració autonòmica.

Com en exercicis precedents, són els serveis públics bàsics de caràcter general com el subministrament d'aigües i el clavegueram, la recollida i eliminació dels residus sòlids urbans, o la policia local, que, pel fet de ser més pròxims al ciutadà, és on l'Administració local que conformen els consells insulars i els ajuntaments arriba a triplicar la despesa que destina a aquestes finalitats l'Administració autonòmica. Així mateix, la despesa social de protecció i promoció de l'autonomia personal es distribueix entre totes dues administracions en proporció 55 a 45 %.

Per altra banda, la despesa de l'Administració autonòmica es destina a l'atenció de les seves competències de caràcter econòmic de gestió supramunicipal, entre les quals destaca la despesa en matèria de medi ambient.

També entre les polítiques de despesa destinades a atendre les actuacions de ca-

ràcter econòmic, es palesa el repartiment competencial de les administracions. Per això la despesa en infraestructures —destacant les carreteres, la gestió i el manteniment de les quals està transferit als consells insulars— es concentra gairebé en la seva integritat en les administracions locals. Al mateix temps, la despesa en el transport públic (sobretot la gestió de la xarxa ferroviària urbana i interurbana i el seu manteniment) suposa la principal actuació econòmica de l'Administració autonòmica i concentra una mica més del 40 % dels recursos destinats a aquesta mena de programes. Així mateix, la despesa en R+D+I representa més del 20 %, seguit de la despesa destinats a actuaci-

ons en el sector agrícola, ramader i pesquer.

Finalment, cal assenyalar que el 2020 la despesa per habitant destinada al funcionament de les mateixes administracions va ser de 409,0 euros, de la qual més de dues terceres parts es va destinar al funcionament de les administracions locals, molt més nombroses (tres consells insulars i 68 ajuntaments). Gairebé una tercera part correspon als costos de funcionament de l'Administració autonòmica.

(El Consell Insular de Formentera opera sense pressupost propi dins el pressupost de l'Ajuntament de Formentera.)

REQUADRE I-2.

**APROXIMACIÓ, NOTES  
METODOLÒGIQUES I BASE DE  
DADES CAP A UNA AVALUACIÓ  
DE LA QUALITAT DE GOVERN  
DE LES INSTITUCIONS DE LES  
ILLES BALEARS**

**FERNANDO MONAR RUBIA**

*Doctor en Ciències de la Informació  
i Expert en Avaluació de Polítiques  
Públiques*

**SEBASTIÁN LORA SÁNCHEZ**

*Llicenciat en Geografia i Història  
i Màster en Comunicació i noves  
Tecnologies*

**1.**

**INTRODUCCIÓ I METODOLOGIA**

El Consell Econòmic i Social de les Illes Balears es planteja, a partir de la memòria 2020, incloure un apartat d'avaluació de la qualitat de govern del conjunt de les institucions de les Illes Balears sota paràmetres equiparables als indicadors que hi ha d'àmbit estatal i de la Unió Europea.

A l'actual edició de la memòria, es duu a terme una aproximació per a la presentació dels apartats que poden reflectir les característiques d'una avaluació equilibrada de la qualitat institucional de govern tant del Govern de les Illes Balears, com dels consells insulars, ajuntaments i l'Administració general de l'Estat a Balears.